Тыднёвік Магілёўскі

Тыднёвік Магілёўскі

№ 1 (65) 14-20 студзеня 2000 г. Кошт 50 руб.

ЭПІДЭМІЯ?

Чым будзем ратавацца

Наша вобласьць знаходзіцца на парозе эпідэміі грыпу, якая насоўваецца з Заходняй Эўропы. Успышку хваробы мэдыкі прагназуюць напрыканцы бягучага месяца альбо на пачатку лютага. Да гэтага часу ў мэдычных установах вобласьці і аптэках можа не аказацца патрэбных лекаў у дастатковай колькасьці. Рэч у тым, што наша мэдыцына завінавацілася вытворчаму аб'яднаньню "Фармацыя" 169 мільёнаў дэнамінаваных рублёў. Найбольшыя пазыкі – ў Магілёва (50 мільёнаў) і Бабруйска (70 мільёнаў). У гэтай сытуацыі дастаўка лекаў і прэпаратаў у мэдычныя ўстановы і аптэкі можа стаць надта праблематычнай.

Уласная інфармацыя

ДА НАШЫХ ЧЫТАЧОЎ

Так прыемна сказаць: Добры дзень...

Прайшло нямала часу з дня нашага апошняга вітаньня. Мы былі ўпэўненыя, калі летам сьвядома разьвітваліся з вамі да восені, што слова стрымаем. Аднак сустракаемся зімой... Мы перакананыя ў тым, што любы разумны чалавек ня горш за нас ведае, што ў шэрагу сфэраў, якія цяперашні рэжым не любіць, недзяржаўныя сродкі масавае інфармацыі займаюць ці ня першае месца.

Хаця б каротка ўзгадаем леташнюю хроніку вайны, якую ўлада вяла супраць вольных СМІ. Па-за судовым разглядам, праз дырэктыўнае распараджэньне чыноўнікаў было спыненае выданьне газэты "Свабода". Пазьней пад націскам непераноснага штрафу зьнікла яе пераемніца – газэта "Навіны". Пад шыльду "Белорусской деловой газеты" вымушаны быў схавацца ад закрыцьця штотыднёвік "Имя". Ледзь перажылі фінансовыя ўдары (пад выглядам штрафаў) гарадзенская "Пагоня", "Барысаўскія навіны". Пазбавілі рэгістрацыі аршанскую "Куцейку". Да чарнаты зьбегліся неспрыяльныя хмары над незалежнай газэткай "Шклоўскія навіны". Паслухмяныя Лукашэнку дэпутаты Нацыянальнага сходу (які Эўраструктурамі й ЗША не прызнаецца, дарэчы, за легітымны заканадаўчы орган) прынялі шэраг паправак да Закону аб друку, якія пагоршылі стан недзяржаўнай прэсы да апошняй, так бы мовіць, рысы...

"Тыднёвік" ня быў, зразумела, выключэньнем **(пра адну з непрыемнасьцяў падрабязна – на 6-й і 7-й старонках)**. А колькі было іншых і, магчыма, яшчэ чакае нас наперадзе, – можна толькі прадчуваць: ведаем, дзе жывем.

Адно суцяшае і бянтэжыць(!) адначасова: таксама цяжка жывуць сёньня ў краіне ўсе, хто не падабаецца ўладзе. Такіх занадта многа, побач зь незалежнымі журналістамі гэта прадпрымальнікі і прыватнікі, свабодныя прафсаюзы, дэмакратычныя палітыкі і цэлыя партыі, грамадзкія актывісты і незалежныя суполкі... Не нашмат лепш за іх пачуваюць сябе і тыя, хто нібыта не выклікае ва ўлады інстынктыўнага непрыязьця, але нэрвуе сваімі праблемамі і прэтэнзіямі – прамысловыя рабочыя, настаўнікі, вяскоўцы, ахоўнікі здароўя, пэнсіянэры...

Разам з фінансова-палітычнымі перашкодамі ў рабоце "Тыднёвіка" летнія канікулы мы абумовілі таксама тым, што нічога істотнага, што б патрабавала менавіта нашага інфармаваньня, нашай аналітыкі і ацэнкі, у краіне ў другой палове году не адбудзецца. Прадбачаньне зьбылося. Нямала істотнага здарылася ў сьвеце, у суседніх краінах, у Расеі. А ўсе высілкі нашай улады скіраваныя былі на "інтэграцыйныя спэктаклі", барацьбу з усім нармальным, сьветлым і разумным, на адміністратыўнае зьнішчэньне згуртаванай апазыцыі. Хіба ж гэта навіна?..

Аднак жа гэтымі высілкамі грамадзтва за апошні час яшчэ больш прыведзенае ў стан абыякавасьці і пакорлівага чаканьня няведама чаго. Нашае вяртаньне на інфармацыйную прастору мае на мэце стаць для людзей, як гэта і было да перапынку, шчырым суразмоўцам, сумленным інфарматарам, аб'ектыўным аналітыкам. Ці не замнога? Мы ж маем на ўвазе, што рабіць гэта будзем не аднаасобна, а разам з вамі. А разам мы здольныя вырашыць і не такія задачы.

Мы сумавалі бяз вас, нашых чытачоў, дарадцаў і аўтараў. Ведаем, што і вам таксама не даставала роднага слова, шчырай гаворкі, сумленнай інфармацыі – ўсяго таго, што рэдакцыя "ТМ" лічыць за свой першасны абавязак і галоўны зьмест працы.

Вы ўявіць сабе не можаце, як прыемна нарэшце ізноў сказаць вам: Добры дзень, будзьма разам!

Рэдакцыя "ТМ"

1999-2000: НА СКРЫЖАВАНЬНІ ЧАСОЎ

Рэйтынг-99 паводле "ТМ"

Станоўчыя падзеі

– Выхад на волю двойчы Героя сацыялістычнай працы, старшыні калгаса "Рассвет", а потым аднайменнага Акцыянэрнага сельскагаспадарчага прадпрыемства Васіля Канстанцінавіча Старавойтава.

– Непахіснасьць лідэраў БНФ Зянона Пазьняка і Вінцука Вячоркі, абодвух плыняў адраджэнскага Руху ў адстойваньні сваіх перакананьняў і веры – кожным паасобку і на сваім баку, але на агульнай плятформе незалежнасьці Беларусі.

– Увядзеньне рыначнага курсу беларускага рубля і вольнага абмену валюты.

Адмоўныя падзеі

– Трагэдыя на станцыі мэтро "Няміга", у выніку якой загінула 52 маладых чалавека. (Грамадзкая камісія па расьсьледваньні лічыць гэтую лічбу заніжанай).

– Бяздарны правал пад кіраўніцтвам старшыні Вярхоўнага Савета Сямёна Шарэцкага і старшыні Цэнтральнай выбарчай камісіі Віктара Ганчара травеньскай кампаніі па выбарах прэзыдэнта Рэспублікі Беларусь.

– Захады адміністрацыі, ураду, нацыянальнага сходу краіны да ўтварэньня і ўваходу ў аб'яднаную дзяржаву Расея-Беларусь.

– Раптоўнае зьнікненьне вядомых дзеячаў апазыцыі, палітычны перасьлед праціўнікаў рэжыму пад выглядам крымінальных справаў.

Адыходзіць год, надыходзіць новы…Звычайны бег часу. Але сёньня мы глядзім на гэтую зьмену крышачку інакш. Прыйшоў апошні год дваццатага стагодзьдзя: мы крочым у новую эру. І азіраючыся на год мінулы, міжволі азіраем увесь абсяг стагодзьдзя, задумваемся над яго гісторыяй. Нам яшчэ прыйдзецца больш асэнсавана зразумець, што адбывалася, што адбылося. Але ж і сёньняшнія думкі ня згубім, вернемся да іх пазьней й пабачым, пра што ж мы думалі, марылі, што ўзгадвалі на зломе эпох.

Рэдакцыя зьвярнулася да некаторых сябраў-землякоў з просьбай распавесьці аб тым, што закранула кожнага у 1999 годзе і чаго чакаць, на іх думку, ад года 2000.

(Працяг анкеты чытайце на 2, 3 і 8 старонках)

Пашанцуе тым хто патрапіць

11 студзеня ў памяшканьні ЗАТ "Тэхнапарк" прайшла прэзэнтацыя Праграмы стажыровак у ЗША Community Connections для бізнэсоўцаў і грамадзкіх лідэраў.

Мэтаю Праграмы, якая фінансуецца ўрадам ЗША, ёсьць паглыбленьне паразуменьня між народамі. Бізнэсоўцы стажыруюцца ў кампаніях адпаведнага іх дзейнасьці профілю, дзе яны знаёмяцца з тэхнічным і арганізацыйным досьведам амэрыканскага бізнэсу.

Грамадзкія дзеячы бяруць удзел у розных сэмінарах, канфэрэнцыях, сустрэчах, у тым ліку і з афіцыйнымі асобамі, знаёмяцца з дзейнасьцю амэрыканскіх грамадзкіх аб'яднаньняў. Прымаюць іх амэрыканскія арганізацыі і грамадзяне, якія і забясьпечваюць пражываньне пасланцоў у амэрыканскіх сем'ях.

Дэлегацыі ад аднаго рэгіёна накіроўваюцца ў адны і тыя ж гарады. Гэткім чынам закладваецца падмурак будучых кантактаў паміж гарадамі.

На Беларусі Праграма працуе ўжо тры гады. Што тычыцца Магілёва, дык мінулым годам дзесяць чалавек: пяць прадстаўнікоў бізнэсу і пяць грамадзкіх дзеячоў пабывалі ў Злучаных Штатах. Плянуецца гэткая ж колькасьць і ў 2000-м.

Валадар ЦУРПАНАЎ, карэспандэнт "ТМ"

БЕЛАПАН для "ТМ"

У Менску 11 студзеня адбылося паседжаньне Кансультацыйнага савету апазыцыйных палітычных партыяў.

На ім была прынятая заява наконт магчымага няўдзелу апазыцыі ў парлямэнцкіх выбарах 2000 году. "Прыняцьце выбарчага заканадаўства па-за перамоўным працэсам і захоўваньне атмасфэры самавольства і гвалтуператвораць парлямэнцкія выбары 2000 года ў фарс", – адзначылі ўдзельнікі паседжаньня. У заяве таксама гаворыцца аб тым, што Кансультацыйны савет пацьвярджае сваю гатоўнасьць шукаць выйсьце з тупіка, які цяпер існуе, праз перамовы. КС нагадаў прысутнаму на паседжаньні кіраўніку групы АБСЭ ў Беларусі сп. Віку, што дасюль не рэалізуюцца раней дасягнутыя пагадненьні па доступу палітычнай апазыцыі да дзяржаўных СМІ, не прызначаны кіраўнік дэлегацыі на перамовах ад выканаўчай улады замест пайшоўшага ў адстаўку Міхаіла Сазонава, не забясьпечаныя захады па адноўленьні ў краіне палітычнага клімату, свабоднага ад страху і палітычнага перасьледу.

•

За студзень – лістапад 1999 года прадукцыя сельскай гаспадаркі ў Беларусі ў бягучых цэнах склала 874 трыльёны рублёў, або 91,6 % да адпаведнага пэрыяду 1998 года ў супастаўных цэнах.

Пра гэта сьведчыць Міністэрства статыстыкі і аналізу. У цэлым па краіне аб'ём выпрацаванай прадукцыі расьлінаводства за

гэты пэрыяд зьменшыўся на 6,5 %, жывёлагадоўлі – на 9,9 %. Паводле папярэдніх дадзеных, 1999 год завяршылі са стратамі 1223 гаспадаркі, або кожная другая. У 1998 годзе іх было 1170. Па стану на 1 сьнежня 1999 года ў дзяржрэсурсы паступіла 893,1 тысячы тон збожжа. Гэта на 11 % менш, чым было прадугледжана гадавым заданьнем, і на 40 % менш, чым было нарыхтавана на 1 сьнежня 1998 года.

Найбольшае адставаньне ад заплянаваных аб'ёмаў здачы збожжа зафіксаванае ў нашай вобласьці, дзе дзяржзаказ выкананы толькі на 79 %.

•

У Менску 10 студзеня Беларускі Хельсінскі камітэт зьвярнуўся ў Савет Міністраў, Нацыянальны сход, Вышэйшы гаспадарчы суд і Вярхоўны суд Беларусі з просьбай ініцыяваць у Канстытуцыйным судзе разгляд справы аб адпаведнасьці дэкрэта А.Лукашэнкі № 40 "Аб некаторых захадах па кампэнсацыі ўрону, нанесенага дзяржаве".

БХК вымушаны быў зьвярнуцца ў гэтыя вышэйшыя дзяржаўныя органы краіны, бо Канстытуцыйны суд напрыканцы 1999 года адмовіў ва ўзбуджэньні справы па скарзе Гары Паганяйлы, намесьніка старшыні БХК, на дзеяньні кіраўніка беларускай дзяржавы, які падпісаў згаданы дэкрэт. У звароце найбуйнейшай праваабарончай арганізацыі Беларусі гаворыцца, што падобны дакумэнт ушчамляе правы і інтарэсы грамадзян, што ахоўваюцца заканадаўствам. На думку праваабаронцаў, яго прыняцьце супярэчыць нормам беларускай Канстытуцыі, якая дае права кіраўніку дзяржавы выдаваць часовыя дэкрэты, што маюць сілу закона, толькі ў выключных выпадках. У прыватнасьці, артыкулам 26 Канстытуцыі Беларусі гарантуецца, што ніхто ня можа быць прызнаны вінаватым у злачынстве, калі яго віна ў законным парадку не будзе даказаная і ўстаноўленая; што абвінавачваемы мае права на прэзумпцыю невінаватасьці.

"У дэкрэце № 40, – гаворыцца ў звароце БХК, – кіраўнік дзяржавы без пастановы суда фактычна вырашае пытаньне аб вінаватасьці той або іншай асобы ў нанясеньні ўрону дзяржаве і аб перадачы маёмасьці, што належыць ёй, ва ўласнасьць дзяржавы. Уведзеная кіраўніком дзяржавы пазасудовая канфіскацыя маёмасьці груба парушае канстытуцыйныя гарантыі"...

•

У Магілёве 10 студзеня кіраўніцтва Свабоднага прафсаюзу прадпрымальнікаў горада зьвярнулася да сябраў сваёй арганізацыі з рэкамэндацыяй пайсьці ў адпачынак да лютага.

На думку лідэраў прафсаюза, у сувязі з новымі правіламі падліку падатку на дабаўленую вартасьць (ПДВ) работа ў гэтым месяцы прынясе толькі страты. Як вядома, з новага года ўступіў у сілу Закон "Аб падатку на дабаўленую вартасьць", згодна з якім прадпрымальнікі ўплачваюць ПДВ двойчы: на мяжы – ў памеры 20 % ад мытнага кошту тавару, і яшчэ 20 % ад сумы тавараабароту за месяц. Значная частка магілёўскіх прадпрымальнікаў сёлета яшчэ не прыступіла да працы. А кіраўнікі прадпрыемстваў і ўвогуле ў разгубленасьці. Некаторыя зь іх сьцвярджаюць, што новая схема падліку ПДВ стала галоўнай вытворчай непрыемнасьцю ў новым годзе. Больш

таго, на думку спэцыялістаў, толькі з-за пераліку падатку цэны на прамысловую прадукцыю ўзьнімуцца на 10 – 15 %.

На 31 студзеня ў Менску заплянаваны буйны мітынг ў абарону эканамічных правоў і законных інтарэсаў грамадзян. Разам з тым, па некаторых зьвестках, ва ўрадзе разглядаецца праект дакумэнта, які зьмякчыў бы сытуацыю з улікам прэтэнзій прадпрымальнікаў.

БЕЛАПАН для "ТМ"

Прысуд прагучыць як палёгка

11 студзеня Васіль Лявонаў у сваім апошнім слове на судзе паўтарыў, што ні ў чым не вінаваты, і выказаў спачуваньне судзьдзям, якія займаюцца гэтай палітычнай справаю. Прысуд экс-міністру сельскае гаспадаркі ня быў абвешчаны – гэта адбудзецца 14 студзеня.

Прамова В.Лявонава была лякані чнай і змацыйна нэйтральнай. Былы міністар сельскае гаспадаркі не камэнтаваў абвінавачваньне й не дапаўняў сьведкаў і адвакатаў – ён упэўнены, што суд меў магчымасьць пераканацца ў ягонай невінаватасьці. Калі ж судзьдзі яго не апраўдаюць, Лявонаў не пакрыўдзіцца, бо яны ня маюць рэальнай незалежнасьці, ім загадана прыняць "незаконнае рашэньне і асудзіць мяне".

Пасьля сваёй прамовы й абвесткі судзьдзі Чартовіча, што прысуд будзе зачытаны 14 студзеня, Лявонаў праз краты, ужо ў кайданках, гэтак патлумачыў карэспандэнту радыё "Свабода", чаму ён не спыніўся падрабязна на абвінавачваньнях:

"Цяжка вызначыцца адносна той бязглуздзіцы, пра якую ідзе гаворка ў абвінаваўчым заключэньні. Усё гэта прыдумалі. Пройдзе час – у гэтым усе пераканаюцца. Паўтараю, у мяне і ў думках не было красьці ў "Рассвете" крэсла ці каўбасу", – сказаў Васіль Лявонаў. Далей ён заявіў, што прычынаю расправы над ім было тое, што ён "перашкаджаў", але не удакладніў, каму менавіта. Між тым, хто стаіць за ўсёй справай супраць яго – Лявонаву вядома.

"Я ня ведаю, што там напісаў кіраўнік дзяржавы – хутка агучаць", – сказаў Лявонаў адносна прысуду й колькасьці гадоў, якія яму давядзецца адседзець.

Тымчасам у суд у чаканьні фіналу працэсу прыйшло некалькі дзясяткаў чалавек. Сярод іх – былы прэм'ер-міністар Міхал Чыгір, іншыя апазыцыйныя палітыкі, некаторыя кіраўнікі калгасаў і супрацоўнікі Міністэрства сельскае гаспадаркі.

Пасьля судовага паседжаньня ў цэнтры ўвагі журналістаў апынуўся Міхал Чыгір, пад кіраўніцтвам якога Лявонаў спрабаваў пачынаць рэформы ў сельскай гаспадарцы. М. Чыгір узгадаў, як гэта адбывалася, як яны разам зь Лявонавым пераконвалі прэзыдэнта пачынаць рэформы на прыкладзе некаторых гаспадарак, у тым ліку "Рассвета". Але Лукашэнка ўсё адкладваў: вось скончым сяўбу, потым жніво і г. д...

Вядома, гэтым бязьдзеяньнем міністар, які адказваў за справы ў сельскай гаспадарцы, ня мог не абурацца. Міхал Чыгір распавёў: "Сёньня пры ўладзе ў краіне знаходзіцца чалавек, які абыякавы да таго, што зрабіў Лявонаў. Я непакоюсь толькі тое, што думаў ці казаў Лявонаў пра кіраўніцтва Беларусі. Ня болей таго. Таму Лявонаў сядзіць тут і будзе асуджаны. Я гэта добра ведаю, бо тое ж самае тычылася й мяне"...

На думку экс-прэм'ера, абвінавачваньні супраць Лявонава нічога не вартыя, яны высмактаныя з пальца. "Калі б у свой час я таксама пабываў у "Рассвете" й прывёз у якасьці падарунку кілё каўбасы – без чаго тады не абыходзілася – то да гэтай лічбы дадалі б два нулі й мяне таксама маглі асудзіць па гэтай справе", – мяркуе экс-прэм'ер. Галоўная праблема, на ягоную думку, у тым, што ў краіне няма незалежных судзьдзяў, і таму над любым чалавекам магчыма ўчыніць расправу. На пытаньне, які міжнародны рэзананс атрымае прысуд над Лявонавым, Міхал Чыгір адказаў узгадваньнем таго факту, што сёньня на судовае паседжаньне прыйшоў нямецкі амбасадар спадар Вінкельман. Рэзананс будзе вялікі, а вынік – яшчэ горшае стаўленьне ў сьвеце да беларускіх чыноўнікаў, лічыць Чыгір: "Што тады казаць аб аўтарытэце краіны? Паўнейшая ізаляцыя з усіх бакоў. Паўнейшая. Увесь сьвет не прызнае. Нас чакае вельмі непрыемнае наперадзе, калі мы самі тут нічога мяняць ня будзем".

А вось што зазначыў старшыня калгасу "Дрыбінскі" Мікола Юркоў. Ён добра ведае экс-міністра сельскае гаспадаркі, але ведае і былога дырэктара саўгасу "Гарадзец" Лукашэнку, і ў пэўным сэнсе можа быць экспэртам у іхных стасунках:

"Лявонаў выказваў тое, што думаў, ён мог сказаць так, як лічыў патрэбным, а не прыслухоўваўся да ўсіх і не паўтараў за ўсімі. Я лічу, гэта – яго галоўная віна. Лявонаў шмат спрыяў разьвіцьцю гаспадаркі Лукашэнкі, гэта я дакладна ведаю. І тэхніку давалі – тады ж мала было грошай на гэта. Чаму Лукашэнка будаваў "Гарадзец"? Будавалі ж там, і тэхніка была. А там жа грошай не было. эканомікі ж ніякай не было. А будавалі. Чаму? Таму што Лявонаў, Карнееў давалі, спрыялі... Я лічу, што на сёньня, каб весьці нейкія рэформы, наогул павінны ўсялякія абвінавачваньні зь Лявонава, са Старавойтава зьняць. Таму што людзі напалоханыя – яны на ніякія рэформы ня пойдуць. А сёньня без рэформаў узьняць сельскую гаспадарку немагчыма".

Гэтак мяркуе адзін з тых, хто працаваў разам зь Лявонавым і дагэтуль лічыць сябе ягоным аднадумцам.

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ,
Менск

1999-2000: НА СКРЫЖАВАНЬНІ ЧАСОЎ

Лілія КУЗЬМЕНКА, выкладчыца вучылішча культуры:

– У тым годзе самае сьветлае, што адбылося ў маім жыцьці – ў хросьніка нарадзілася дачка. Ды й мы жывыя і здаровыя, і дзякуй Богу.

Сумавала ж я, узгадваючы пра тыя войны, якія палалі вакол мяне на нашай маленькай планэце. Дрэнна, што мы за гэты год ізноў не навучыліся дараваць, як гэтаму вучыць Біблія, мы забыліся пра сапраўдны сэнс слова "любіць", чакаем, каб любілі нас, а самі...І я такая ж...

На што спадзяюся? Няма ў мяне надзеі. Але не, усё ж спадзяюся, што Пан Бог не адніме сілы хаця б усьміхацца.

Алег ЖУГЖДА, дырэктар і мастацкі кіраўнік Магілёўскага тэатра лялек:

– Самыя радасныя падзеі зьвязаныя ў мяне з посьпехамі тэатру, зь міжнародным прызнаньнем нашага спэктаклю "Трагедыя пра Макбет" паводле бесьсьмяротнага Шэксьпіра.

Ужо традыцыйна сумнае адчуваньне ўзьнікае ў мяне ад стаўленьня грамадзтва і дзяржавы да культуры, да разуменьня яе сапраўдных праблем. І ў мінулым годзе нічога не зьмянілася.

Спадзяюся, што ў гэтым годзе ўдасца паставіць мюзікл "Прыгоды Бураціна".

Ігар ШАРЫ, прадстаўнік фонда Counterpart:

– Шчасьлівыя ўражаньні ад мінулага году – гэта прыдбаньне новых сябраў і партнэраў.

Сумаваць найбольш прымушаў страшэнна нізкі ўзровень сацыяльнага стану грамадзтва. Я маю на ўвазе як эканамічны бок нашага жыцьця, так і маральны, духовы.

Ну, а спадзяюся я на тую стабільнасьць у надыйшоўшым годзе, якая з'яўляецца прыкметай майстэрства. На жаль, пакуль менавіта такога ў самым высокім сэнсе майстэрства навакольнае жыцьцё паказвае трагічна мала.

Уладзімер ПІСКУНОВІЧ, старшыня Магілёўскай абласной фэдэрацыі сучаснага пяцібор'я.

– Самае для мяне сьветлае ў мінулым годзе адбылося, калі мой сын ажаніўся.Яны з жонкай з'ехалі ў Ізраіль,там ён ужо ўладкаваўся на працу і ім добра. А калі дзецям добра, добра і бацькам.

Ведаеце, больш за ўсё мяне пакрыўдзіла тое, што ў тым годзе я адзначыў сваё 60 гадоў, за гады працы выхаваў першую на Магілёўшчыне чэмпіёнку сьвету па пяцібор'ю, чэмпіёнаў краіны, прызёраў Эўрапейскіх спаборніцтваў, прэстыжных міжнародных турніраў, а краіна нібыта і не заўважыла гэтага. Я ж не прашу ані грошай, ані ўрачыстасьцяў. Але калі ты працуеш, а гэта нібыта нікому не патрэбнае, па чалавечы крыўдна.

Ну а трымаюць у жыцьці надзеі. Яны і ў спорце бадай найгалоўны рухавік. Яны не пакідаюць мяне і ў 2000 годзе.

Аляксандар ЦІТКОЎ, мастак:

– Ведаеце, у мяне асабіста год быў нялёгкі, але радасны. Прайшло некалькі вельмі сур'ёзных маіх выставаў (прычым, так многа і насычана ў мяне не было раней).

З другога боку, мінулы год можна ахарактарызаваць як год нейкага агульнаграмадзкага пэсымізму, нейкай "безнадзёгі". Такі настрой, на маю думку, і зараз не сыйшоў.

Ну, а ў пераломным 2000-м я чакаю пераменаў. Пераменаў да лепшага.

ДЭНАМІНАЦЫЯ

Кашалькі пахудзелі ва ўсіх сэнсах

У новы год краіна ўвайшла з дэнамінацыяй. Што гэта азначае й навошта зроблена? На гэтыя ды іншыя пытаньні, зьвязаныя з грашовай палітыкай дзяржавы, днямі ў інтэрвію радыё "Свабода" адказаў прафэсіянал у гэтай галіне, былы старшыня Нацыянальнага Банку Беларусі, лідэр АГП прафэсар Станіслаў Багданкевіч. Мы прапануем чытачам адаптаваныя для газэты фрагмэнты той гутаркі.

Пра гісторыю й сутнасьць пытаньня

Дэнамінацыя – гэта значыць зьмяненьне кошту грашовай адзінкі. Кошт адной грашовай паперкі зьменшыўся ў тысячу разоў, і цэны таксама зьменшыліся ў тысячу разоў. Булка хлеба каштавала 60 тысячаў рублёў, а сёньня каштуе 60 рублёў. Але.

Дрэнна тое, што ўлада нічога ня робіць каб не расьлі цэны. У 2000-м годзе цэны ўзрастуць зноў. Булка хлеба стане каштаваць ня 60, а 360 рублёў.

Сёньня дэнамінацыя каштавала бюджэту прыблізна 20 мільёнаў даляраў – 16 трыльёнаў беларускіх рублёў. Улічваючы, што яна не была падрыхтаваная, бо не была зьніжаная інфляцыя, то за гэтыя грошы лепш было б дапамагчы аднаму мільёну нашых пэнсыянэраў – выдаць па 15 мільёнаў рублёў кожнаму. Атрымалася ж проста выкіданьне грошай на сьметнік.

Відавочна, што дэнамінацыю прыйдзецца рабіць потым яшчэ раз, калі будзе рэальна зьнішчаная інфляцыя. На постсавецкай прасторы наогул ёсьць толькі адна краіна, дзе галапуе інфляцыя ды валютны курс – гэта лукашэнкаўская Беларусь. І прычына гэтага не ў Расеі, ня ў Захадзе, а ў дрэннай грашова-эканамічнай палітыцы ўлады.

У чым была сутнасьць першай дэнамінацыі ў Беларусі? Розьніца ў тым, што мінулым разам, калі беларускімі "зайцамі" чалавеку плацілі, прыкладам, 100 рублёў, ён расьпісваўся ў ведамасьці за тысячу рублёў. Гэта быў такі штучны парадак, зьвязаны з тым, што савецкія рублі Масква перастала нам даваць, і мы вымушаныя былі выпусьціць свае "зайчыкі" у такіх вось суадносінах: дзесяць да аднаго. Мы проста зьнізілі цэны ў 10 разоў. Вось такая была дэнамінацыя. Але гэта быў першы крок. Рыхтаваліся мы да сапраўднай дэнамінацыі – замовілі ў Нямеччыне новыя грошы й плянавалі ўвесьці іх толькі тады, калі будуць выкананыя адпаведныя эканамічныя ўмовы. То бок калі перастануць расьці цэны, калі будзе стабілізаваны валютны курс.

Пра народны давер да ўлады

Я думаю, што зроблены Нацыянальным Банкам на чале з Пракаповічам крок да пераходу на рынкавыя суадносіны пры абмене валюты – добры крок. Дрэнна тое, што спачатку ён жа зьліквідаваў той валютны парадак, які быў створаны яшчэ ў 1995 -м. Яго стварыць было вельмі няпроста, але мы здолелі яго стварыць з мэтай зьнішчыць валютную спэкуляцыю і карупцыю.

Вялікую цану за ягонае разбурэньне заплаціла й плоціць зараз беларускае насельніцтва. Чаму ён быў разбураны? З дапамогаю Пракаповіча Лукашэнка стварыў на валютным рынку умовы для нябачнага ўзбагачэньня на валютных спэкуляцыях набліжаных да сябе асобаў і спэкулянтаў усіх масьцяў. На гэтым яны зарабілі не мільёны, а сотні мільёнаў даляраў.

Невуцтва, недухаванасьць, недасьведчанасьць наогул характэрныя рысы сёньняшняй кіруючай эліты. Гэта галоўная прычына нашага жабрацтва.

Курс на чорным рынку зноў крыху вышэйшы таму, што насельніцтва не давярае палітыцы ўладаў. Ня ўся валюта, што паступае ў абменныя пункты, аказваецца на рынку для продажу пакупнікам. Ёсьць праблемы з наяўнасьцю й г.д. Можна меркаваць, што гэтыя тэхнічныя перашкоды робяцца спэцыяльна, а можна – што гэта звычайная некампэтэнтнасьць.

Пра прычыны дэнамінацыі

Думаю, што з аднаго боку гэта ўсё-такі неабходнасьць. Той тупік, у які зайшла наша ўлада – гэта поўны тупік. Абменныя пункты не працавалі й не было іншага выйсьця, як вярнуцца да свабоднага, рынкавага абмену валюты.

Што да гандлю безнаяўнай валютай, то ў нейкай ступені экспарцёры адчулі плюсы. І ў той жа час падатак на экспарт застаўся. І сёньня афіцыйны курс, згодна якога эспарцёры прадаюць 30% сваёй валюты, складае 323 тысячы беларускіх рублёў за 1 даляр ЗША. А паводле рэальнага курсу – ўжо каля мільёна. Трэба абавязкова ісьці далей – поўнасьцю перайсьці на рынкавае рэгуляваньне валютнага абменнага курсу.

Пра магчымасьць адзінай валюты

Каб гэта зрабіць, трэба ўсталёўваць аднатыповую эканоміку. У Расеі рынкавая эканоміка, у нас – цэнтралізаваная, таталітарная. Трэба ўвесьці аднолькавую сыстэму цэнаўтварэньня, валютную палітыку, працэнтную, грашова-крэдытную, бюджэтную палітыку. Вельмі шмат крокаў трэба зрабіць каб стварыць аднолькавыя ўмовы для кіраваньня эканомікай. Гэта ўсё пры ўмове, калі рабіць цывілізавана – як у Заходняй Эўропе.

Я лічу, што сёньня бессэнсоўна арыентавацца на расейскую валюту, бо яна няўстойлівая, бо такая ж няўстойлівая эканоміка ў Расеі – мы гэта бачым штодня. Мазуту там не хапае, газы не хапае, вугля, дамы не абаграваюцца. Хай бы яны інтэграваліся на сваёй тэрыторыі спачатку. Прыкладам, Масква з Камчаткай, з Прыморскім краем і г.д.

Я мяркую, што той, хто хоча сёньня інтэгравацца й стварыць агульную валюту з Расеяй, хварэе на ідыятызм. Кожны народ хоча жыць лепей, самастойна, таму я думаю, што гэтыя дагаворы проста адыйдуць у мінулае.

Пра нацыянальную валюту

Увесьці паўнавартасную нацыянальную грашовую адзінку ніколі не позна. У 1991-92 г.г. мы не маглі яе ўвесьці, бо большасьць кіруючай эліты была чырвона-аграрная. Я маю на ўвазе і Вярхоўныя Саветы 12-га і 13-га скліканьняў. Было вялікае супрацьстаяньне выхаду Беларусі з так званай рублёвай зоны. Грамадзтва павінна было дасьпець да гэтага разуменьня.

Аднак уводзіць нацыянальную валюту можна толькі ў шэрагу іншых мераў: усю эканамічную палітыку трэба весьці на здаровай, рынкавай, лібэральнай аснове. І тады нацыянальная валюта дапаможа рабіць нацыянальную эканоміку.

ПРОСТАЯ МОВА

"У імя агульных інтарэсаў"

"На жаль, нягледзячы на прымаемыя ўрадам і мясцовымі выканаўчымі органамі меры па стабілізацыі эканамічнага становішча, расьце кошт жыцьця, працягваецца разбуральная інфляцыя, эканамічная дэградацыя прадпрыемстваў прамысловасьці і сельскай гаспадаркі. Усе гэтыя цяжкасьці ў канчатковым выглядзе кладуцца на плечы простага народа. Але ў нашых людзях закладзены дух пераадоленьня цяжкасьцяў і мужнасьць".

А.ЧАЧОРА, дэпутат абласнога Савета

(Газэта "Іскра", Чавусы, №101, 31.12.99г.)

Лёгіка навыварат

У Бабруйску зачыненая адзіная на ўвесь 250-тысячны горад беларускамоўная школа. Яна існавала на базе СШ № 13. Нешчасьлівы лёс школы як на грэх апраўдаў містычную сілу знакамітай лічбы, а яшчэ больш – пацьвердзіў зьнішчальны да ўсяго нацыянальнага курс цяперашняга кіраўніцтва.

Не праіснаваўшы і 10 гадоў, не зрабіўшы аніводнага поўнага выпуску, школа скасаваная. Як заўжды мясцовая ўлада спасылаецца на грамадзкую думку і роўнасьць усіх моў. Відавочна, што па лёгіцы бабруйскага гарвыканкаму існаваньне беларускамоўнай навучальнай установы супярэчыць роўнасьці.

Іван ЗАСАДА, карэспандэнт "ТМ"

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Ішоў рабочы з працы

Маляр магілёўскага завода "Строммашына" Сяргей Бычкоў увесь лістапад і палову сьнежня пражыў пад пагрозай судовага пакараньня. Толькі напярэдадні новага года ўздыхнуў з палёгкай. Судзьдзя Ленінскага раёна сп-ня Т.Тупік паставіла выратавальную кропку ў справе, якая магла скончыцца для С. Бычкова калі не зламаньнем ягонага лёсу, дык ганьбай і матэрыяльнымі стратамі.

Што ж зь ім здарылася, ці дакладней што ж ён утварыў сабе на бяду?

Ні-чо-га! Так справядліва ўстанавіла судзьдзя. Шматдзённыя маральныя пакуты грамадзяніна Бычкова Сяргея Віктаравіча цалкам і поўнасьцю на сумленьні тых, хто закліканы бараніць наш спакой, служыць Закону і ахоўваць нашыя правы – пададзім вялікімі літарамі – МІЛІЦЫЯНТАЎ.

...У першы дзень лістапада мінулага ўжо года трое ахоўнікаў грамадзкага парадку – В.Балдышэўскі, С.Цітаўцоў, С.Гранчанка – непадалёк ад завода, сярод белага дня, затрымалі сп. С. Бычкова, які адпрацаваў зьмену і як вольны чалавек кіраваўся па сваіх справах. Яго абшукалі і (вось яно, міліцэйскае шчасьце!) знайшлі пры ім папулярную тэхнічную прыладу. Міліцыянты без ваганьняў вырашылі, што гэтая рэч скрадзеная рабочым на родным прадпрыемстве. Далей – затрыманьне, прымусовае суправаджэньне ў пастарунак, пратакол, накіраваньне "справы" у суд.

Суд, як адзначана вышэй, прызнаў падазрэньні міліцыянтаў неабгрунтаванымі ды нічым не падмацаванымі. Вось такі шчасьлівы фінал... Але што рабіць з неабгрунтаваным затрыманьнем, як быць з маральнымі стратамі невінаватага чалавека? Грамадзкі Праваабарончы цэнтар, якому стала вядомая гэтая прыкрая гісторыя, накіраваў на дзеяньні міліцыянтаў запыт у абласную пракуратуру.

Уладзімер КРАЎЧАНКА, старшыня праўленьня МПЦ

Ад рэдакцыі. *На сёньня, калі друкуецца гэтая нататка, адказу з пракуратуры аб адносінах да дзеяньняў міліцыянтаў няма. Мы абавязкова прасочым за тым, як завершыцца гэтая, цяпер ужо без двукосься, справа.*

Самотнае гуляньне прынялі за... шэсьце

Напрыканцы года горацкі жыхар 30-гадовы Віктар Каралькоў прайшоўся па цэнтральных вуліцах з плякатамі, на якіх былі напісаныя лёзунгі: "Не – саюзу з Расеяй", "Нам патрэбна паляпшэньне дабрабыту, а не саюз".

Праз некаторы час да Віктара падкаціў міліцэйскі "варанок" і самотнага дэманстранта адвезьлі на ім у пастарунак. Пры гэтым ахоўнікі парадку не патлумачылі чалавеку прычыну затрыманьня, не назвалі сябе. Па дарозе Віктара абшукалі. У пастарунку яго абвінавацілі ў... несанкцыянаваным шэсьці (?!). Затрыманы вымушаны быў засьведчыць лепшае веданьне законаў, чым ягоныя ахоўнікі: заканадаўча шэсьце вызначана як рух групы асобаў, а таму гэтае вызначэньне да аднаго чалавека не падыходзіць. У выніку юрыдычнай кансультацыі, якую правёў Каралькоў зь міліцыянтамі, яны нібыта прызналі сваю памылку. Але палічылі яе чыста фармалёвай, бо пратакол склалі. А назаўтра выклікалі да сьледчага пракуратуры. Пазьней Віктар нават пабываў у судзе, дзе атрымаў папярэджаньне.

Такім чынам ня толькі шарговыя міліцыянты ў Горках ня ведаюць законаў.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН, карэспандэнт "ТМ"

1999-2000: НА СКРЫЖАВАНЬНІ ЧАСОЎ

Якаў РЫЕР, загадчык катэдры пэдагагічнага ўнівэрсітэту, доктар гістарычных навук, прафэсар:

– Я б адзначыў дзьве сьветлыя рэчы зь мінулага году. Ён стаўся чарговым этапам маёй працы навукоўца, у нечым пацьвердзіў мае думкі і высновы.

А ў асабістым жыцьці я набіраўся досьведу дзеда. У мяне расьце ўнук і ён зараз у тым узросьце, калі мы пачалі зь ім больш шчыльна і сур'ёзна размаўляць. Гэта цікава ня толькі яму, але і мне.

Я ўжо казаў, што год пацьвердзіў мае высновы і думкі. Ня ўсе зь іх радасныя. Так, мы яшчэ раз пераканаліся, што народы планэты ідуць ня ў ногу, у кожнага свой рытм руху і калі цывілізаваныя супольнасьці рушаць упэўнена па сваім шляху прагрэсу і ўмацаваньня дабрабыту, мы дэманструем сумны прыклад. Наша гісторыя разьвіваецца асобнай дарогай, рытм нашага руху не супадае з цывілізаванай часткай чалавецтва. "Мы іх не даганяем", як зараз модна казаць у маладзёжным асяродку.

Я адношу сябе да тых аптымістаў, якія ведаюць, што можа быць яшчэ горш. Надзеі ў мяне не на 2000 год. Надзеі палягаюць у нейкай больш аддаленай гістарычнай пэрспэктыве. Нам на нашым шляху яшчэ доўга, на жаль, глытаць чужы пыл. Магчыма, пакаленьне майго ўнука знойдзе той патрэбны рытм.

Сяргей АБАДОЎСКІ, дырэктар Магілёўскага праваабарончага цэнтру (МПЦ):

– Найбольш радасная падзея зьвязаная з пачаткам працы грамадзкай прыёмнай мясцовага аддзяленьня Беларускага Хельсінскага Камітэта і МПЦ. Яна адразу пачала абараняць правы людзей, прычым ва ўсім іх спэктры ад палітычных да сацыяльных.

Мінулы год запомніцца мне перасьледам маіх дзяцей. Гэтым улады спадзяюцца надавіць на мяне, пакараць мяне за маю праваабарончую дзейнасьць.

Чакаю ад гэтага году павялічэньня актыўнасьці ў працы МПЦ і павышэньня агульнай палітычнай актыўнасьці людзей.

Наум ЮФФЭ, старшыня Магілёўскай іўдзейскай рэлігійнай грамады, прадпрымальнік:

– Нічога радаснага для мяне ў 1999 годзе не адбылося.

Сумнага было колькі хочаш. Гэта і тое, што сынагога працягвае быць асквярнёным храмам, і тое, што злачынна разбураюцца могілкі. Гэта, урэшце, і тое, што людзі імкліва зьбяднелі.

Цяжка сказаць, што будзе. Скажу лепей, чаго хацелася б. Каб у людзей пасля дэнамінацыі грошай у новым вылічэньні было з такой жа колькасьцю нулёў, як да дэнамінацыі. Тады яны стануць у тысячу разоў багацей і ў тысячу разоў дабрабытней.

Анатоль СТАНЧАНКА, пэнсыянэр, вэтэран Другой сусьветнай вайны:

– Я па сваёй прыродзе аптыміст, але нават для мяне прайшоўшы год не прынёс нічога раднаснага. Наадварот, ідзе шалёнае зьбядненьне людзей, галапуе інфляцыя, расьце злачыннасьць. Гэта толькі і запомнілася.

Але колькі жыву, веру ў тое, што ня можа быць вечна ўсё горш і горш. Вось і спадзяюся, што ў пераломным 2000-м і ў нашай краіне пачнуцца доўгачаканыя зьмены.

Праграма тэлебачаньня з 17 студзеня па 23 студзеня

•• Понедельник, 17 января ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не паспявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які не мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 "Сегодня с вами..."
9.50 Здоровье.
10.15 Вас вызывает Спортландия.
11.10 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 "Каслинский гран-при". Киноочерк.
12.05 Теленавигатор.
12.25 Музыка без границ.
13.10 "С роботами не шутят". Худ. фильм.
14.15 Мультфильм.
14.30 Художник А.Новик.
15.15 "Все любят цирк".
15.45 Видеокурс немецкого языка.
16.15 ТВ — школе.
16.45 Авто-парк.
17.10 "А музыка звучит..."
17.30 Сельчане.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.25 "Понедельник с "Христофором".
18.40 Спортивные новости.
19.15 Политические диалоги.
19.45 Новые имена.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Хождение по мукам". Худ. фильм. 1-я серия "Сестры".
23.40 Криминальная хроника.
23.45 Белорусский хит-парад.
23.50 Третий тайм.

ОРТ

14.00, 17.00, 23.30 Новости.
14.20 "Битвы зверей". Мультсериал.
14.50 Что да как.
15.05 Звездный час.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд". Сериал.
17.25 "С легким паром!"
17.55 Мы и время.
18.50 П.Андерсон в сериале "Девушки с характером".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Мистический триллер "Прерванный полет: тысячелетие".
22.50 Взгляд.
23.45 Сериал "Майк Хаммер: Охота на мертвеца".

"РОССИЯ"

15.00 Магазин на диване.
15.30 "Секретные агенты". Мультсериал (США).
16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
16.20 "Башня".
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе - II".
18.30 "Петербургские тайны". Телесериал.
19.25 "Друзья". Худ. фильм.
20.45 Мелодрама "Любовь прощает все" (США).
22.40 Дежурная часть.
22.55 "Спорт + ТВ". Тележурнал.
0.20 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "Она написала убийство".
8.45 Фитиль.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Вчера в "Итогах".
10.45 Куклы.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Безымянная звезда".
13.35 "Чистосердечное признание".
14.00 "Улицы разбитых фонарей - II". 1-я серия. "Ищу работу с риском".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь"(США).
19.55 Совершенно секретно.
21.45 Двое.
22.30 "Итого" с В.Шендеровичем.
22.55 Сегоднячко.
23.35 Сегодня в полночь.
23.55 "Антропология".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "Вихрь цветов". Телесериал.
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40, 13.45 В.-А. Моцарт. "Похищение из сераля". В постановке театра "Ковент-Гарден".
14.30 "Осенние портреты". В. Никулин.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Ольга Лепешинская: сцены из жизни.
16.10 Знаменитые замки Европы. Гогензальцбург (Австрия).

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Пунктир.
13.40 Телелоцман.
14.00 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 Астро-дайджест.
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.50 "Питер Пен". Мультсериал.
9.10 "Скотный двор". Сказка.
16.30 "Диагноз:убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Рождение стали". Док.сериал.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Высота". Худ.фильм.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 "Первая встреча, последняя встреча". Детектив.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.00—16.00 ТВ-6.
16.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.40 "Пляж".
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "В гостях у бабки Агапки".
21.15 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.40 "Гениальная идея". Худ. фильм.
23.20 Спортивная программа.

•• Вторник, 18 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.15 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 "На волне взаимопонимания".
10.30 "Сегодня с вами..."
11.10 "Кофе с ароматом женщины".
11.50 Третий тайм.
12.20 Мультфильм.
12.35 "А музыка звучит..."
13.10 "Премьера песни".
14.10 Туробъектив.
14.30 Бездельник.
15.10 "Все любят цирк".
15.45 Видеокурс английского языка.
16.10 ТВ — школе.
16.40 "Куполом увенчанная". Телеочерк.
17.10 Уроки Н.Новожиловой.
17.35 Гости в дом.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.40 Спортивные новости.
19.15 "Алло, "Событие".
19.55 Новые имена.
20.00 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Хождение по мукам". Худ.-фильм. 2-я серия "18-й год".
23.40 Криминальная хроника.
23.45 Белорусский хит-парад.
23.50 Музыкальный салон.
0.25 Джаз в ночи. Выступают участники фестиваля "Блюз живет в Минске".

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости.
8.15 "Нежный яд". Сериал.
9.15 "С легким паром!"
9.45 Как это было. Восстание в Темиртау. 1959 год.
10.20 Мультсеанс: "Рукавичка".
10.30 "Пещера Золотой Розы".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Битвы зверей". Мультсериал.
14.50 Возможно все!
15.05 Программа "Царь горы".
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд". Сериал.
17.25 Смехопанорама.
17.55 Ищу тебя.
18.50 "Девушки с характером". Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Ф.Раневская и Ю.Яковлев в комедии "Легкая жизнь".
22.45 Виктор Розов в программе "Жизнь замечательных людей".
23.30 Остросюжетный фильм "Человек, который разорвал тысячу цепей".

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.10 "Цыганка".
10.00 "Лето нашей тайны".
15.30 "Секретные агенты".
16.20 "Башня".
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе - II".
18.30 "Петербургские тайны".
19.25 Полный модерн.
20.45 Триллер "Клиент".
22.50 Армен Джигарханян в программе "Колизей".
0.20 Дежурная часть.
0.35 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 Совершенно секретно.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 "Третий тайм".
10.15 Катастрофы. "Случай в Гоянии" (Великобритания).
10.45 Мультфильм.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Безымянная звезда".
13.35 Музыкальная комедия "Аплодисменты, аплодисменты..."
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 "Скорая помощь"(США).
19.45 Боевик "Агент национальной безопасности. Свет истины". 1-я серия.
21.45 "Глас народа".
23.05 Сегоднячко.
23.45 Сегодня в полночь.
0.05 "Антропология".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "Вихрь цветов".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Женщины у моря".
12.40 "Не суждено мне быть твоею перед богом..."
13.45 Мультфильмы.
14.10 Рассказы старого сплетника. "Ах, этот старый Эрмитаж".
14.35 Театр одного художника. "Прощание". В.Серов.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк". Телесериал.
15.35 Играет пианист В.А.Афанасьев.
15.45 Ортодокс.
16.10 Знаменитые замки Европы. Бунратти (Ирландия).

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Тяжелый день.
13.30 "Скарбы".Кричев.
13.50 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Питер Пен". Мультсериал.
9.10 "Высота". Худ.фильм.
16.30 "Диагноз:убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.35 Катастрофы.
18.00 Бобруйский вариант.
18.20 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Ужин с придурком". Комедия.
22.05 Астро-дайджест.
22.15 "Мой любимый клоун". Мелодрама.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.00—16.00 ТВ-6.
16.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Мультфильм.
18.40 "Пляж".
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "Мир животных".
21.45 Высокая мода.
21.50 "Время бешеных псов". Худ. фильм.
23.20 Спортивная программа.

•• Среда, 19 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
8.00 "Алло, "Событие".
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 Мультфильм.
9.55 Земляки. Государственное предприятие "Гранит".
11.10 Новые имена.
11.20 "Кофе с ароматом женщины".
12.05 Компьютерный полигон.
12.25 Зорная ростань.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь" с участием группы "Манго-Манго".
15.10 Мультфильм.
15.20 Видеокурс немецкого языка.
15.50 "5 x 5".
16.20 Педагогический экран.
16.45 Слово Митрополита Филарета на праздник Крещения.
17.10 "А музыка звучит..."
17.35 Судьба моя и надежда.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.40 Спортивные новости.
19.15 "Сегодня с вами..."
19.40 Лотерея "Толока".
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Хождение по мукам". Худ.-фильм. 3-я серия "Хмурое утро".
23.40 Криминальная хроника.
23.45 Белорусский хит-парад.
23.50 Королевская охота.
0.30 Бессонница.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.55 Новости.
8.15 "Нежный яд". Сериал.
9.15 Джентльмен-шоу.
9.45 Ищу тебя.
10.35 "Пещера Золотой Розы".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Битвы зверей". Мультсериал.
14.50 Классная компания.
15.05 Зов джунглей.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд". Сериал.
17.25 Маски-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.50 "Девушки с характером". Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 К. Костнер в романтической комедии "Жестяной кубок".
23.25 Программа "Цивилизация".

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт". Тележурнал.
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.10 "Цыганка".
10.00 "Лето нашей тайны".
15.30 "Секретные агенты".
16.20 "Башня".
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе - II".
18.30 "Петербургские тайны".
19.25 Сам себе режиссер.
20.45 Лауреат 4-х премий "Золотой Овен-98". Ч. Хаматова, С. Гармаш и С. Никоненко в фильме "Время танцора".
23.45 Дежурная часть.
0.20 Магазин на диване.

НТВ

15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь".
19.50 Боевик "Агент национальной безопасности. Скрипка Страдивари".
21.45 Независимое расследование.
22.35 Сегоднячко.
23.25 Сегодня в полночь.
23.45 "Антропология".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "Вихрь цветов".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Женщины у моря".
12.30 Ключи серебряные.
13.00 Мой Эрмитаж.
13.45 Мультфильмы.
14.15 15-й подъезд.
14.40 Театр одного художника. "Прощание". В.Серов. Часть 2-я.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Загадка архива Мандельштама.
15.50 Курт Мазур. Встреча в Москве.
16.10 Знаменитые замки Европы. Шенонсо.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.25 Бобруйский вариант.
14.45 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Питер Пен". Мультсериал.
9.15 "Мой любимый клоун". Мелодрама.
16.30 "Диагноз:убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Железный фактор". Тележурнал.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Отмщение". Боевик.
22.20 Астро-дайджест.
22.30 Спорт планеты.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.00 "Время бешеных псов". Худ. фильм.
10.30 "Мир животных".
11.15 "Пляж".
16.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.40 "Пляж".
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "В гостях у бабки Агапки".
21.15 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.40 "Убийца". Худ. фильм.
22.55 Спортивная программа.

•• Четверг, 20 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Мультфильм.
10.00 "Все мы родом из детства".
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Наш край.
12.15 Мультфильм.
12.25 "А музыка звучит..."
13.15 Д.Харатьян в приключенческом фильме "Зеленый фургон". 1-я серия.
14.25 Документальный экран. "Возлюби ближнего своего".
15.10 "Все любят цирк".
15.43 Видеокурс английского языка.
16.08 ТВ — школе.
16.35 Гости в дом.
17.10 "Сегодня в программе". Фильм-концерт.
17.30 "Третья жизнь". Телеочерк к 75-летию Дрибинского района.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.40 Спортивные новости.
19.20 Политические диалоги.
19.45 Новые имена.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
21.55 Телебарометр.
22.10 "Крок-2". Прямая линия.
22.55 О.Янковский в музыкальной мелодраме "Шляпа".
0.25 Белорусский хит-парад.
0.30 Криминальная хроника.
0.45 Акколада.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости.
8.15 "Нежный яд". Сериал.
9.15 Маски-шоу.
9.45 Человек и закон.
10.35 "Пещера Золотой Розы".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Битвы зверей". Мультсериал (заключительная серия).
14.50 Семь бед — один ответ.
15.05 Программа "100%".
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд". Сериал.
17.25 "Каламбур".
18.00 Процесс.
18.50 "Девушки с характером". Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Боевик "Дураки умирают по пятницам".
22.45 А.Гордон. "Собрание заблуждений".

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт". Тележурнал.
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.10 "Цыганка".
10.00 "Лето нашей тайны".
15.30 "Секретные агенты".
16.20 "Башня".
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе - II".
18.30 "Петербургские тайны".
19.25 Клуб "Белый попугай".
20.45 Ким Бейсингер в боевике "Карен Маккой — это серьезно".
22.45 Дежурная часть.
23.00 "Кино + ТВ". Тележурнал.
0.20 Горячая десятка.
1.15 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "Агент национальной безопасности. Скрипка Страдивари".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 "Глас народа".
10.45 Мультфильм "Контакт".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Безымянная звезда".
13.25 Л. Овчинникова, О. Ефремов и Н. Бурляев в фильме "Мама вышла замуж".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.45 Герой дня.
19.05 Телеигра "О, счастливчик!"
19.50 Боевик "Агент национальной безопасности. Петя и волг".
21.45 "Криминальная Россия". "Убить по-русски". Части 1-я и 2-я.
22.45 Сегодняшко.
23.25 Сегодня в полночь.
23.45 Дэрил Ханна в фильме "Все женщины президента".

"КУЛЬТУРА"

15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Формула музыки.
16.10 Знаменитые замки Европы. Форхтенштайн (Австрия).

"МОГИЛЕВ-1"

16.30 "Из жизни женщин".
17.00 Ток-шоу "Я сама". "О чем говорят звезды".
18.00 Мультфильмы.
18.20 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Комедия давно минувших дней". Худ.фильм.
22.05 Астро-дайджест.
22.15 "Опасная красавица". Мелодрама.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
16.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Мультфильм.
18.40 "Пляж". Телесериал.
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "Мир животных".
21.25 Высокая мода.
21.30 "Шанс". Телеигра.
21.45 "Марс". Худ. фильм.
23.10 Спортивная программа.

•• Пятница, 21 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.35 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.35 Телебарометр.
9.50 Детский экран. "Я рисую".
10.05 Мультиклуб.
10.35 Уроки Н.Новожиловой.
11.10 "Кофе с ароматом женщины".
11.50 Сделано в Беларуси. Ивенецкая кондитерская фабрика.
12.05 Бон тон.
12.35 Четвертое измерение.
13.15 "Зеленый фургон". Приключенческий фильм. 2-я серия.
14.30 "По заповедным местам Беларуси".
15.10 Мультфильмы.
15.35 Судьба моя и надежда.
16.00 Регион. Передача из Гомеля.
16.25 "Риск-версия". Телеигра.
17.10 "А музыка звучит..."
17.35 Наш край.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.40 Спортивные новости.
19.15 "Сегодня с вами..."
19.45 Новые имена.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Г.Польских и В.Сергачев в детективе "Разорванный круг".
23.25 Криминальная хроника.
23.30 Белорусский хит-парад.
23.40 КВН. Кубок Беларуси.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.15 "Нежный яд". Сериал.
9.15 "Каламбур".
9.45 Процесс.
10.35 "Пещера Золотой Розы".
13.30 Программа "Вместе".
14.15 Приключенческий фильм "Книга джунглей".
16.00 "Нежный яд". Сериал.
17.25 Джентльмен-шоу.
18.00 Экстренный вызов. Спасатели.
18.30 Вкусные истории.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Лейтенант Коломбо в детективе "При первых проблесках зари".
22.40 "Эх, Семеновна!"
23.40 А. Ассанте в гангстерском боевике "Готти".

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 "Арена — спорт". Тележурнал.
9.00 Гомеопатия и здоровье.
9.10 "Цыганка".
10.00 "Лето нашей тайны".
15.25 Диалоги о рыбалке.
16.20 Акуна матата.
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе - II".
18.30 Пуаро. "Приключения Джонни Вэйверли" (Великобритания).
19.25 "Городок".
20.45 "На-На" над Землей.
0.20 Дежурная часть.
0.35 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 Боевик "Агент национальной безопасности. Петя и волг".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Независимое расследование.
10.15 Служба спасения.
10.45 Мультфильм "На лесной тропе".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Нежность к ревущему зверю".
Часть 1-я.
13.30 Андрей Ростоцкий в приключенческом фильме "Внимание! Всем постам..."
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
20.35 Профессия — репортер. Сергей Гапонов. "Воскресший "Шаман".
21.45 Мир кино. Жан-Поль Бельмондо в детективе "Кто есть кто".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "Вихрь цветов".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Женщины у моря".
13.10 Поклонникам Терпсихоры.
13.43 Анонсы.
13.45 Мультфильмы.
14.15 "Время музыки". Тележурнал.
14.40 Н.А.Анненков читает стихи Г.Державина.
14.57 Анонсы.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Мартирос Сарьян.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Питер Пен". Мультсериал.
9.15 "Комедия давно минувших дней". Худ.фильм.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 "Шехерезада". Телесериал.
17.50 Мультфильмы.
18.20 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Марс". Фантастика.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 Рейтинг-фильм.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.00—16.00 ТВ-6.
16.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.40 "Мир животных".
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "В гостях у бабки Агапки".
21.15 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.40 Комедия "Родственники".
23.25 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 22 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Документальный экран. "Наша марка".
8.15 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Мультфильмы.
9.30 Книгосбор.
10.00 "Сегодня с вами..."
10.25 Здоровье.
10.50 Вершина мира.
11.15 Компьютерный полигон.
11.40 "Все нормально, мама!"
12.15 Спортивные новости.
12.35 Око.
12.55 Новые имена.
13.00 Личности XX века. Док. сериал "Сокровенные люди" (Россия). 2-я серия.
13.15 Сущность.
13.40 "Познай себя. Психология и мода".
14.00 "Снег". Короткометражный худ. фильм.
14.25 Олимп.
15.10 Мини-футбол. Сборная Беларуси — сборная Литвы. 2-й тайм.
16.00 Парламентский вестник.
16.30 Ток-шоу "Это моя работа". Хоккеист.
17.00 Хоккей. Матч звезд ВЕХЛ.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Бездельник.
20.00 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Худ. фильм "Очи черные".
23.35 Белорусский хит-парад.
23.50 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 Мультсеанс.
7.40 Сериал "Все путешествия команды Кусто".
8.30 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Поле чудес.
10.30 Утренняя почта.
11.00 В.Талызина в комедии "Детский мир".
13.05 В мире животных.
13.45 История одного шедевра.
14.10 Сериал "Горец".
15.00 Мультазбука.
15.45 "Помню... Люблю..." Вано Мурадели.
16.15 "Чтобы помнили..." Владимир Басов.
17.10 Лолита Милявская в программе "Женские истории".
17.40 Угадайка.
18.20 "Ералаш".
18.30 М.Евдокимов в фильме "Про бизнесмена Фому".
20.00 Время.
21.10 "Китайский городовой". Сериал.
22.05 "Тысячелетие". Сериал.
22.55 Футбол. Кубок Содружества - 2000.
23.10 Триллер "Стукач".

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильм.
7.30 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 "Сто к одному". Телеигра.
10.25 Сам себе режиссер.
10.55 Сиреневый туман.
11.25 Эх, дороги...
11.40 Золотой ключ.
12.00, 20.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.05 Музыкально-приключенческий фильм "Опасные гастроли".
14.40 "Том и Джерри".
15.10 Вечер памяти участников чеченской войны "Вспомним их сегодня всех до одного..."
16.05 "На здоровье!" Ток-шоу.
17.00 Моя семья.
18.00 "Два рояля".
18.55 "Аншлаг" и К°.
20.45 Авантюрная комедия "Гений".
23.40 К 80-летию со дня рождения Федерико Феллини "Долгое путешествие".
0.00 Эротическая драма "Елена в ящике".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
8.00 "Закон джунглей".
8.30 "Нигде и никогда".
9.15 "Чистосердечное признание".
9.45 Без рецепта.
10.15 "О, счастливчик!"
11.25 Большие деньги.
11.55 Комедия "Здравствуй и прощай".
13.30 "В нашу гавань заходили корабли".
14.25 Круглая дата.
15.25 "Любовные истории, которые потрясли мир". Ава Гарднер и Говард Хьюз.
15.55 "Она написала убийство".
16.50 Дог-шоу "Я и моя собака".
17.25 Герой дня без галстука.
18.45 Боевик "Джеймс Бонд — агент 007". Фильм 2-й. "Из России с любовью".
21.45 "Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
22.15 "Ее звали Никита".
23.55 Ток-шоу "Про это".

"КУЛЬТУРА"

9.45 "Светлый путь". Х/ ф.
11.20 "Гражданская война в Америке". Док. сериал.
12.15 Графоман.
12.45 Мультфильм.
13.00 Рассказы старого сплетника. "Театр на Арбате и в переулке Садовских".
13.30 Новости культуры.
13.43 Анонсы.
13.45 "Сыновья и любовники". Телесериал.
14.35 "Мой цирк". Ведущий М.Никулин.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Королевство кривых зеркал". Фильм — детям.
16.20 Мультфильм.
16.30 "Праздник в Вашем доме".
17.25 "Новые приключения ментов".
18.15 "Праздник в Вашем доме".
19.30 Телемагазин.
19.40 "Мои дорогие американцы". Комедия.
21.20 Телепоцман.
21.40 Астро-дайджест.
21.50 "Такси". Боевик.
23.20 Диск-канал.
23.50 "Стриптиз". Триллер.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00 Развлекательная программа для детей.
8.30—16.30 ТВ-6.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть с Риком Реннером".
18.30 "Поздравления".
19.30 "Шофер мисс Дейзи". Худ. фильм.
21.05 Высокая мода.
21.10 Драма "Английский пациент".
23.40 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 23 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Приключение в королевстве".
8.30 Документальный экран. "Дивертисмент".
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Мультиклуб.
9.25 Навстречу.
10.00 Турообъектив.
10.25 "Все нормально, мама!"
10.55 Белорусский дом.
11.25 Арсенал.
11.50 Спортивные новости.
12.10 Сделано в Беларуси.
12.25 Телевизионный Дом кино. Актер Алексей Турович.
13.05 Новые имена.
13.10 "Метичара — зверь морской". Худ.фильм для детей .
14.30 Сельчане.
15.10 "На волне взаимопонимания".
15.55 "Рождественская звезда" с участием артистов-юбиляров и лауреатов фестивалей. Часть 2-я.
16.30 Комедия "Подкидыш".
17.40 "Зорная ростань".
18.10 Теленавигатор.
18.30 Новые имена.
18.35 "Кофе с ароматом женщины".
19.15 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 Ток-шоу "Карамболь".
21.25 Ж.Габен в худ.фильме "Френчканкан".
23.05 Премьера песни.
23.15 Авто-парк.
23.25 Новая коллекция.
23.55 Бархатный сезон.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 "Гуфи и его команда".
8.10 Утренняя звезда.
9.10 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.00 Комедия "Альф".
10.30 Здоровье.
11.00 Худ. фильм "Поворот".
13.05 Клуб путешественников.
13.45 История одного шедевра.
14.10 Сериал "Горец".
14.55 Умницы и умники.
15.25 "101 далматинец". "Новые приключения Винни-Пуха".
16.20 Как это было. "Атомная бомба: испытание на людях". 1954 год.
17.10 "Ералаш".
17.25 Смехопанорама .
18.05 Комедия "Охотники за привидениями".
20.00 Авторская программа С. Доренко.
21.05 Детектив "Кодекс бесчестия".
23.35 Футбол. Кубок Содружества - 2000.
23.50 Рок-опера Кена Рассела "Томми".

"РОССИЯ"

7.00 Служу Отечеству!
7.25 Мультфильмы.
8.20 "Устами младенца".
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 "Аншлаг" и К°.
10.30 "Городок".
11.00 Русское лото.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.05 Старая квартира.
14.05 Диалоги о животных.
15.00 "Закон и порядок".
16.00 "И все-таки я верю". Док. фильм.
17.00 Перед "Зеркалом".
17.10 Комедия "Дружище".
19.00 Зеркало.
20.00 Эксцентрическая музыкальная комедия "Новый Одеон".
21.25 Премьера детективного сериала "Профиль убийцы".
22.20 Элитное кино. "Момент невинности" (Франция — Иран).

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 "Ее звали Никита".
8.00 "Закон джунглей".
8.30 "Нигде и никогда".
9.15 Служба спасения.
9.40 Пойми меня.
10.10 Путешествия натуралиста.
10.40 Профессия — репортер. Сергей Гапонов. "Воскресший "Шаман".
11.25 "Полундра". Семейная игра.
11.55 "Женский взгляд".
12.25 "Ключи от форта Байяр".
13.25 Катастрофы (Великобритания).
13.55 "Криминальная Россия". "Убить по-русски". Части 1-я и 2-я.
15.35 Большие родители.
16.05 Док. сериал "Холодная война" (США).
16.55 "Она написала убийство" (США).
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Сериал "Улицы разбитых фонарей - II". "Контрабас".
20.50 "Итого".
21.10 Стив Гуттенберг в комедии "Полицейская академия". Фильм 2-й (США).
22.50 "Третий тайм".

"КУЛЬТУРА"

9.05 "Читая Библию".
9.15 "Аистенок".
9.40 "Лабакан". Худ. фильм.
11.00 "Мировая деревня".
11.30 "Консилиум".
11.55 Экспедиция "Чиж".
12.25 Мультфильмы.
13.05 Собор Рождества Иоанна Предтечи.
13.15 "Дворцовые тайны". "Самсон".
13.30 Новости культуры.
13.43 Анонсы.
13.45 "Сыновья и любовники". Телесериал.
14.35 Играет оркестр "Филармония наций". Дирижер Ю.Франтц.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Живая Европа." Док.сериал.
15.55 Мультфильм.
16.05 "Волшебная история". Фильм — детям.
17.40 "Блеф-клуб".
18.05 "Новые приключения ментов".
19.00 Телемагазин.
19.10 "Колонна". Худ.фильм.
21.15 Астро-дайджест.
21.25 "База". Боевик.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00 Развлекательная программа для детей.
9.00—16.40 ТВ-6.
16.40 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 "Поздравления".
19.30 Мультфильмы.
20.00 Высокая мода.
20.10 Вестерн "Хороший, плохой, злой".
23.00 Спортивная программа.

ВЯРТАНЬНЕ ДА ТЭМЫ

Суд ды справа

2-га верасьня 1999 году суд Цэнтральнага раёна г. Магілёва ў складзе старшынствуючага Прошкі І.Б. пры сакратары Шэметавай В.Н. з удзелам пракурора Галанавай І.А. у адкрытым судовым паседжаньні разгледзеў грамадзянскую справу па зыску Мартынава І.І. да газэты "Тыднёвік Магілёўскі", журналіста Судніка Г.В. аб абароне гонару, годнасьці, дзелавой рэпутацыі, спагнаньні маральнае шкоды.

"Суд установил:

Основанием заявленных требований истец указал следующее. 22 апреля 1999 г. в номере 16 газеты "Тыднёвік Магілёўскі" появилась редакционная реплика "Два засмучальныя моманты" к его статье "Югославы! Наши сердца с вами", опубликованной в газете "Могилевские ведомости", номер 40 от 15 апреля 1999 г., которая (реплика), по его мнению, содержит ряд измышлений в его адрес, порочащих его честь, достоинство и деловую репутацию.

Бездоказательно утверждается следующее:

1. "...малалетні вязень (имеется в виду истец) не спачувае пакутнікам і ахвярам вайны бягучай, а ледзь не заклікае да яе працягненьня".

2. Что он разделяет в своей статье югославов по национальным признакам и сочувствует только сербам.

3. Редакция "Тыднёвіка Магілёўскага" ставит вопрос: "... ці дапушчальна займацца выхаваўчай працай у студэнцкім асяродзьдзі чалавеку, які такім адкрытым чынам займаецца палітыкай і сам настолькі "однозначно" палітызаваны?.."

На основании изложенного просил признать оскорбляющими его честь, достоинство и деловую репутацию факты, изложенные в реплике "Два засмучальныя моманты".

Обязать редакцию газеты "Тыднёвік Магілёўскі" принести ему официальные извинения и опубликовать в ближайшем номере газеты, что текст реплики "Два засмучальныя моманты": "...малалетні вязень фашысцкага канцлягеру не спачувае пакутнікам і ахвярам вайны бягучай, а ледзь не заклікае да яе працягненьня. Падаецца, што браты-югаславы (цікава, хто маецца на ўвазе, бо югаславы – гэта і сэрбы, і чарнагорцы, і касоўскія альбанцы, а да нядаўняга часу імі былі харваты, басьнійцы і г.д.) цікавыя аўтару "патрыятычнага ліста" толькі як нагода для аб'яўленьня вайны беларускай апазыцыі". "Аднак ёсьць у нас і другое засмучэньне. Ці сапраўды ўсе дзьве тысячы былых малалетніх вязьняў фашызму думаюць таксама як аўтар ліста, і ці сапраўды яны яму давалі такое "поручение". І яшчэ: ці дапушчальна займацца выхаваўчай працай у студэнцкім асяродзьдзі чалавеку, які такім адкрытым чынам займаецца палітыкай і сам настолькі "однозначно" палітызаваны?..", – порочит честь, достоинство и деловую репутацию проректора Могилевского университета им. А.А. Кулешова Мартынова Ивана Ивановича.

Взыскать с редактора газеты "Тыднёвік Магілёўскі" Судника Г.В. в его пользу денежную компенсацию за причинённый публикацией моральный вред в сумме 300.000.000 рублей.

В судебном заседании истец увеличил размер денежной компенсации морального вреда до 500.000.000 рублей и просил взыскать эту сумму с Судника Г.В. и газеты "Тыднёвік Магілёўскі" в равных долях: по 250.000.000 рублей с каждого ответчика.

Ответчик Судник Г.В. – редактор газеты "Тыднёвік Магілёўскі" и автор реплики "Два засмучальныя моманты" исковые требования не признал и пояснил, что высказывания, опровержения которых требует истец, нельзя отнести к сведениям. Они являются оценочным суждением автора статьи, его мнением.

Согласно ст.33 Конституции РБ каждому гарантируется свобода мнений, убеждений и их свободное выражение.

Ответственность за высказывание мнения наступает лишь в случаях, когда оно содержит оскорбление лица, о котором высказывается мнение, чего в данном случае не было.

Более того, порочащими являются такие не соответствующие действительности сведения, которые умаляют честь и достоинство гражданина в общественном мнении с точки зрения соблюдения законов, моральных принципов общества. Нигде в материале "Два засмучальныя моманты" о несоблюдении Мартыновым И.И. законов или моральных принципов общества не говорилось.

С учётом изложенного просил в удовлетворении иска отказать.

Выслушав объяснения сторон, изучив материалы дела, суд пришёл к следующему.

Согласно ст. 7 ГК РБ, утверждённого законом РБ от 11 июня 1964 г., гражданин или юридическое лицо вправе требовать по суду опровержения порочащих их честь, достоинство или деловую репутацию сведений, если распространивший такие сведения не докажет, что они соответствуют действительности.

Моральный (неимущественный) вред, причинённый гражданину в результате распространения средством массовой информации не соответствующих действительности сведений, порочащих его честь, достоинство или деловую репутацию, возмещается по решению суда средством массовой информации, а также виновными должностными лицами и гражданами в размере, определяемом судом.

В соответствии с п.7 постановления Пленума Верховного Суда РБ от 18 декабря 1992 г. № 14 "О практике применения судами ст.7 ГК РБ о защите чести и достоинства граждан и организаций", порочащими являются такие не соответствующие действительности сведения, которые умаляют честь и достоинство гражданина или организации в общественном мнении или мнении отдельных граждан с точки зрения соблюдения законов, моральных принципов общества (например, сведения о совершении нечестного поступка, недостойном поведении в трудовом коллективе; в семье; сведения, опорочивающие производственно-хозяйственную деятельность, репутацию и т.п.).

Как явствует из содержания статьи истца "Югославы! Наши сердца с вами", в ней осуждается агрессия НАТО против Югославии. Мартынов И.И. призывает "всех людей доброй воли возвысить свой голос протеста в защиту народа Югославии, когда гибнут мирные люди, страдают дети".

Призывов к продолжению войны статья не содержит.

Позиция автора Мартынова И.И. соответствует официальной позиции государства – Республики Беларусь по поводу войны в Югославии, изложенной в постановлении Палаты представителей Национального собрания РБ от 6 апреля 1999 г. "О военных действиях НАТО против Союзной Республики Югославия", в котором решительно осуждается агрессия НАТО.

Выводы редактора газеты "Тыднёвік Магілёўскі" Судника Г.В. о том, что Мартынов И.И. не сочувствует жертвам войны а чуть ли не призывает к её продолжению, не соответствуют действительности.

Автор реплики "Два засмучальныя моманты", обвиняя истца в милитаристском мышлении, призывах к продолжению войны в Югославии, умаляет, по мнению суда, честь и достоинство Мартынова И.И. в общественном мнении, так как подобная позиция человека противоречит не только моральным принципам общества, но и является нарушением закона, в частности, ст.68 УК РБ, предусматривающей ответственность за пропаганду войны.

Кроме того, ответчиком бездоказательно ставится под сомнение профессиональная компетентность истца, являющегося проректором Могилевского государственного университета им. Кулешова А.А., т.е. его способность заниматься воспитательной работой в студенческой среде, которая (работа) входит в профессиональные обязанности Мартынова И.И.

Указанное высказывание, изложенное в публикации "Два засмучальныя моманты", по мнению суда, порочит деловую репутацию Мартынова И.И.

Доводы ответчика о том, что приведённые выше высказывания следует рассматривать лишь как его оценочное суждение, суд не может принять во внимание, так как в них не только отражено мнение Судника Г.В. по поводу позиции Мартынова И.И. в связи с войной в Югославии, но и даётся негативная оценка моральных и деловых качеств истца, которая, будучи доведена путём публикации в газете до других граждан, умаляет честь, достоинство и деловую репутацию последнего.

Обвинение Мартынова И.И. в призывах к войне тем более унизительно для него с учётом того, что сам он является малолетним узником фашистских концлагерей, пострадавшим от войны.

С учётом изложенного суд считает, что заявленные истцом требования подлежат удовлетворению.

Разрешая вопрос о размере денежной компенсации причинённого истцу морального вреда, суд принимает во внимание характер, содержание публикации "Два засмучальныя моманты", степень нравственных переживаний истца, умышленную вину Судника Г.В. и газеты "Тыднёвік Магілёўскі" в опубликовании сведений, не соответствующих действительности, а также имущественное положение Судника Г.В. и финансовое положение газеты и полагает возможным взыскать с Судника Г.В. 30.000.000 рублей, с газеты "Тыднёвік Магілёўскі" 70.000.000 рублей.

На основании изложенного, руководствуясь ст.ст. 300-306 ГПК РБ, суд решил:

Признать сведения, опубликованные в газете "Тыднёвік Магілёўскі" № 16 от 22 апреля 1999 г. в реплике "Два засмучальныя моманты" о том, что "...малалетні вязень фашысцкага канцлягеру (Мартынов И.И.) – не спачувае пакутнікам і ахвярам вайны бягучай, а ледзь не заклікае да яе працягненьня. Падаецца, што браты-югаславы (цікава, хто маецца на ўвазе, бо югаславы – гэта і сэрбы, і чарнагорцы, і касоўскія альбанцы, а да нядаўня часу імі былі харваты, басьнійцы і г.д.) цікавыя аўтару "патрыятычнага ліста" толькі як нагода для аб'яўленьня вайны беларускай апазыцыі". "Аднак ёсьць у нас і другое засмучэньне. Ці сапраўды ўсе дзьве тысячы былых малалетніх вязьняў фашызму думаюць таксама як аўтар ліста, і ці сапраўды яны яму давалі такое "поручение". І яшчэ: ці дапушчальна займацца выхаваўчай працай у студэнцкім асяродзьдзі чалавеку, які такім адкрытым чынам займаецца палітыкай і сам настолькі "однозначно" палітызаваны?.." порочащими честь, достоинство и деловую репутацию Мартынова Ивана Ивановича.

Обязать редакцию газеты "Тыднёвік Магілёўскі" не позднее месяца со дня вступления решения суда в законную силу принести Мартынову И.И. на страницах указанного издания официальные извинения и опубликовать, что указанные выше высказывания, изложенные в реплике "Два засмучальныя моманты", не соответствуют действительности и порочат честь, достоинство и деловую репутацию проректора Могилевского университета им. Кулешова А.А. Мартынова Ивана Ивановича.

Взыскать в пользу Мартынова Ивана Ивановича в возмещение морального вреда с Судника Геннадия Витольдовича 30.000.000 рублей (тридцать миллионов) рублей, с газеты "Тыднёвік Магілёўскі" 70.000.000 (семьдесят миллионов) рублей.

Взыскать с Судника Г.В. и газеты "Тыднёвік Магілёўскі" в пользу Мартынова И.И. по 1.000.000 (одному миллиону) рублей в возмещение расходов по оплате госпошлины при подаче искового заявления в суд.

Решение может быть обжаловано и опротестовано в Могилевский облсуд через суд Центрального р-на г. Могилёва в течение 10 дней со дня объявления.

Судья: Прошко И.Б."

РАШЭННЕ
ІМЕМ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

2 сентября 99 г. Суд (суддзя) Центрального
раёна г. Могилёва вобласці
у складзе старшынствуючага Прошко И.Б.
народных засядацеляў
пры сакратары Шеметовой В.Н.
з удзелам пракурора Галановой И.О.
прадстаўніка грамадскасці
разгледзеў у адкрытым судовым пасяджэнні ў г. Могилёве
грамадзянскую справу па іску Мартынова Ивана
Ивановича к газете "Тыднёвік (па заяве)

ВЯРТАННЕ ДА ТЭМЫ

<u>Ад рэдакцыі.</u> Па рашэньні суда прабачаемся перад І.Мартынавым. Аднак нагадаем чытачам, чым было выкліканае судовае паседжаньне. Вось тыя артыкулы, якія фігуравалі ў якасьці прычыны суду й формы прысуду.

Югославы! Наши сердца с вами!

Я принадлежу к поколению, которое не успело сделать первого шага, когда многие наши родители сделали последний.

Я принадлежу к поколению, которому колыбельные песни пели пули да снаряды.

Родился я 2 января 1942 года в концлагере Димитравас, который располагался на территории Литвы, недалеко от Клайпеды. Летом 1943 года был вывезен в Германию, где и находился до конца войны.

После войны часто приходилось лежать в больницах, но медперсонал не мог надеть на меня полосатую пижаму, ее я сбрасывал, рвал; ибо чувствовал в ней себя горящим факелом.

Сегодня с позиций пережитого, осмысленного, пропущенных через свое сердце сотни личностных исповедей узников многое могу понять и объяснить. Но мне трудно понять степень деформирования совести, когда оппозиция на своих демонстрациях выводит в форме узников холеных, откормленных юнцов. Но и этого им уже мало. Они уже зовут танки НАТО на нашу землю.

Нам казалось, что мы будем последним поколением детей, которые на себе испытали все ужасы фашизма. Но призрак новой мировой войны бродит над Европой.

Братья и сестры югославы! Своей отважной борьбой в годы Великой Отечественной войны вы приближали час моего освобождения. И сегодня своим мужеством вы защищаете нас. Бомбят Югославию, но метят в Россию и Беларусь.

В этот трудный для народов Югославии час по поручению Могилевской областной Ассоциации малолетних узников фашистской неволи, насчитывающей в своих рядах свыше двух тысяч членов, я призываю всех людей доброй воли возвысить свой голос протеста в защиту народа Югославии, когда гибнут мирные люди, страдают дети. Я призываю всех белорусов внести свой однодневный заработок в Фонд помощи народу Югославии.

Иван МАРТЫНОВ,
проректор Могилевского университета, малолетний узник фашистских концлагерей.

(Газэта "Магілёўскія ведамасьці" №40, 15.04.99г.)

РЭПЛІКА "ТМ"

Два засмучальныя моманты

Днямі ў "Магілёўскіх ведамасьцях" быў надрукаваны ліст прарэктара магілёўскага Ўнівэрсітэта Івана Мартынава. Аб яго ным ідэалягічным патасе можна меркаваць ужо па загалоўку, які да ліста паставіла альбо рэдакцыя, альбо аўтар: "Югославы! Наши сердца с вами!"..

У Балканскім ваенным канфлікце, як вядома, ня ўсе знаходзяцца на баку шматпакутнага альбанскага насельніцтва сэрбскай правінцыі Касова. Рознаянасьці выкліканыя найперш палітычнымі прыхільнасьцямі розных краінаў і, адпаведна, людзей. Аднак-жа найбольш ваяўнічае непрыняцьце ваеннага пакараньня нацыяналістычна-камуністычнага рэжыму Мілошавіча, які не пайшоў і ня йдзе на пошук палітычнага ўрэгуляваньня этнічна-дзяржаўнай праблемы, дэманструюць дзяржаўныя колы Расеі і Беларусі. І Масква і Менск маюць кожны сваю і разам агульныя ўнутраныя прычыны для такіх паводзінаў. Сярод-жа "простых людзей" абодвух краінаў пануе на гэты конт калі не абыякавасьць, дык здаровы сэнс: разьбяруцца бяз нас! Але так думаюць, мяркуючы па публікацыі "МВ", ня ўсе. Як ужо сказана вышэй, няма нічога дзіўнага ў наяўнасьці розных меркаваньняў. Але інтанацыя прарэктарскага ліста ня можа не засмучаць. Чалавек, пэўна, зь нялёгкім уласным лёсам, на якім адбіліся пакуты апошняй вайны – малалетні вязень фашысцкага канцлягеру – не спачувае пакутнікам і ахвярам вайны бягучай, а ледзь не заклікае да яе працягненьня. Падаецца, што браты-югаславы (цікава, хто маецца на ўвазе, бо югаславы – гэта і сэрбы, і чарнагорцы, і касоўскія альбанцы, а да нядаўняга часу імі былі харваты, басьнійцы і г.д.) цікавыя аўтару "патрыятычнага ліста" толькі як нагода для аб'яўленьня вайны беларускай апазыцыі. Ён узрушаны "деформированием совести" у апазыцыі, якая, па яго ных словах, "уже зовёт танки НАТО на нашу землю". Няма для яго і сакрэтаў наконт сапраўднага намеру Захаду: "бомбят Югославию, а метят в Россию и Беларусь". Іван Мартынаў заклікае, "по поручению Могилевской областной Ассоциации малолетних узников фашистской неволи, насчитывающей в своих рядах свыше двух тысяч членов", узьняць голас пратэсту, а таксама ў фонд дапамогі югаслаўскаму народу пералічыць аднадзённы заробак "всех белорусов". (Дарэчы, калі гаворка ідзе пра альбанцаў, якіх Мілошавіч выкідвае з краю, рэдакцыя "ТМ" ня супраць, калі толькі сп. Мартынаў вызнае іх за югаславаў).

Аднак ёсьць у нас і другое засмучэньне. Ці сапраўды ўсе дзьве тысячы былых малалетніх вязьняў фашызму думаюць таксама як аўтар ліста, і ці сапраўды яны яму давалі такое "поручение". І яшчэ: ці дапушчальна займацца выхаваўчай працай у студэнцкім асяродзьдзі чалавеку, які такім адкрытым чынам займаецца палітыкай і сам настолькі "однозначно" палітызаваны?..

P.S. Рэдакцыя з задавальненьнем надрукуе рэакцыю сп. Мартынава альбо рэктарата, не гаворачы пра Асацыяцыю, на нашую рэпліку. Робім гэтую заўвагу ў сувязі з тым, што непасрэдна са сп. Мартынавым не знаёмыя і адчуваем пэўную няёмкасьць моманту. Таму просім прыняць да ведама нашае шчырае нежаданьне хоць нечым асабіста пакрыўдзіць чалавека. Мы перакананыя, што прарэктар падзяляе наш прафэсійны патас: ісьціна, як і правa выказваць СВАЮ думку, даражэй за ўсё!

Рэдакцыя "ТМ"

(Газэта "Тыднёвік Магілёўскі" №16, 22.04.99г.)

Рэдакцыя "ТМ" абскардзіла прыгавор у Магілёўскім абласным судзе, які пакінуў яго бязь зьменаў.

No comment.

КАМАНДЗІРОВАЧНЫЯ СПРАВАЗДАЧЫ: ПОЛЬШЧА

А здаецца, нядаўна казалі: тое не замежжа

Уладкаваўшыся як мага ўтульней ў залі чаканьня менскага чыгуначнага вакзалу, я чытаю часопіс "ARCHE".

Праваруч ад мяне гаманліваю кагортай прыстасаваліся да мяйсцовасьці ваяры узброеных сілаў РБ. Час ад часу атрымаўшы "дабро" прапара, нетаропкай хадой, па адным, жаўнеры наведваюць вакзальны буфэт. А мне клопату, я чытаю часопіс "ARCHE".

Вечаровы вакзал павольна ахінае драмата. Сьцішаліся жаўнеры, пamenела ў залі людзей. Цяжэй стала чытаць, літары расплываюцца й уваччу адно пляміна. Ролю абуджальніка нечакана адыграў высокі, прыемны з выгляду служка культу. Першымі схамянуліся жаўнеры. Пачуліся шэпты, якія неўзабаве сталіся чуйнаю гаманой. Высьвятленьне прыналежнасьці сьвятара ці то да Царквы, ці то да Касьцёлу сталася, гэтак мовіць, сродкам аздобы мяйсцовасьці да якой яны, ваяры, прыстасаваліся. Але мне няма ніякіх справаў да гэтых высьвятленьняў, бо я чытаю "ARCHE".

Праз колькі часу да Бацюшкі падыходзіць у чорнай вопратцы кабета сталага веку, нешта кажа, сьвятар стамлёна ўзьнімаецца, нешта адказвае і крыжуе паветра перад жанчынай. Ага, спадарыня атрымала бласлаўленьне, зразумела. Але я тым часам працягваю чытаць.

Гляджу на гадзіньнік, кладу часопіс у валізку. Празь пятнаццаць хвілінаў мой цягнік. Цягнік "Масква-Варшава", першы замежны цягнік у маім жыцьці.

Варшава

Варшава сустрэла ня дужа каб гасьцінна. Пасьля скляпеньня варшаўскага вакзалу вочы хвараві та ўспрымаюць вонкавае сьвятло, а цела патрабуе цеплыні. Маркотны дождж, пятнаццаць градусаў у паветры ня дужа каб лета, тым больш пасьля беларускае сьлякоты. Трамвайная цісканіна нагадала любую Айчыну, а зварот "Пан" узгадаў дзе я. Кубачак добрае кавы, невялікі перадых і навакольле ўспрымаецца па іншаму. Сьвежае паветра, ужо бадзёры настрой, ужо ўваччу стракаціць рэкляма. Яна паўсюль і адусюль. Тамака запрашаюць, тамака вітаюць, тамака частуюць, тамака засьцерагаюць. Эўропа, Кіно, Цывілізацыя, ліха яе. Прысутнасьць на вуліцах вялікае колькасьці паліцыі насьцярожыла: і тут тое ж, захваляваўся мозаг. Супакоілі, непадалёк мітынг, дзячым.

Варшаўскі парк Лазенькі канчаткова супакоіў. Крыху занядбалыя мясьціны парку чаравалі, сьпевы птушак закалыхвалі, паркавыя забудовы перагортавалі старонкі кaлісьці чытанага пра іх. Нешматлюднасьць дазваляе шчыраваць словамі ўслых. "Белы домік" пабудаваны ў 1774-77 гадох. У галаве нешта заварушылася й рэхам падказвае аб лічбах: "Магілеў ужо акупаваны". Згода, Вунія, Хаўрусьнікі. "Амфітэатар" пабудаваны ў 1790-93 гадох. Ізноў рэха, лічбы падказваюць: "Беларусь ужо цалкам пад маскалём". Ужо на Беларусі, калі ўзгадваў з усьмешкай лічбавыя падказкі ў газэце "Наша Ніва" прачытаў словы ад Адама Глёбуса: "Каб перамовы мелі посьпех, табе давядзецца ахвяраваць інтарэсамі хаўрусьнікаў" і тое праўда. Але прэч лічбы, прэч крыўду, хіба не прыгожа каб дзівіцца. "Палац на вадзе" хіба ня цуд? "Мышлявіцкі палац" хіба ня казка? Рука пацягнулася да фотаапарату. На плёнцы засталіся адбіткі вадаліваў, палацаў, помнікаў, паважных паўуноў, паркавага ставу.

Супроць мяне манумэнт. Навакольле аздоблена ружамі. Трымценьне лістоты. Мітусьлівае завіханьне паркавых наглядатых нагадвае аб будзённасьці і ў гэтае будзённасьці Манумэнт Фрэдэрыку Шапэну. Перад вачыма веліч, якая паўстае з вады, у пагойтваньні якой бачыш адбіцьцё гэтае самае велічы. Навакольная аўра дапамагае пачуць музыку Шапэна. Помнік вялікаму кампазытару тоесны зь лёсам самога Кампазытара. Гэтаму не зьдзіўляесься, гэта выглядае натуральным й зразумелым.

За плячыма засталася паркавая агароджа й зноў помнік – помнік вялікаму Маршалаку Юзафу Пілсудзкаму, вялікаму для Польшчы й загадкаваму для Беларусі. Чалавеку, што прадказваў для Беларусі Карапеўства. Прадказаньні зьдзейсьніліся Асадніцтвам.

Дарога

Хуткі цягнік "Варшава-Гдыня" імчыць кірункам поўнач. За шыбай мільгацяць польскія краявіды, якія на першы пагляд нічым істотным не адрозьніваюцца ад краявідаў беларускіх. Няўжо? Купэ на шасьцёх, два мейсцы вольныя, таму дазваляеш сабе пошук утульнасьці. Варшаўская стомленасьць мыць вочы, спрабуеш супраціўляцца драмаце – не атрымліваецца, засынаеш. Скрозь сон адчуваеш прыпынкі, кожнага разу падхватываесься – гэта Гданьск, лёцьма ляціш у карыдор глядзець мапу, не праспаў, хутка выходзіць. Нарэшце Гдыня. Саскокваеш з вагонных прыступак і адчуваеш трываласьсьць пад нагамі. Як кажуць, адчуў сам – дапамажы другому, тым больш ёсьць нагода засьведчыць сваю галантнасьць. З двума валізкамі ў руках з каляжанкай побач разгублена азіраесься па бакох і ўзгадваеш аб выратавальным аркушы паперы зь літарамі "IDEE". Адразу ж заўважаеш, што насустрач нетаропкаю хадою ідзе мужчына сярэдняга веку. Гэта ён, пан Мірэк Адзінецкі, на тыдзень наш апякун, наш гід, наш начальнік.

Праз дваццаць хвілінаў нас сустракала места Вейхэрова й невядомае Племя – Кашубаў.

Алесь АСІПЦОЎ

(працяг будзе)

РАДЫЁ СВАБОДА
BELARUS SERVICE RFE/RL

Слоўнік Свабоды

Другі год Беларуская Служба радыё Свабода вядзе рубрыку «Слоўнік Свабоды. XX стагодзьдзе ў беларускай мове. Слова на дзень для памяці і для роздуму». «ТМ» вырашыў скарыстаць гэтыя матэрыялы ў друкаваным выглядзе з тым, каб дапамагчы нашым чытачам атаясамляць сябе й свае мары з нашай агульнай беларускай ПАМЯЦЬЦЮ І ГІСТОРЫЯЙ.

Яйка

"Ар ovo" – лацінскі выраз, які заклікае пачаць спачатку, даслоўна перакладаецца "зь яйка".

Яйка можа быць качынае, індычынае, перапялінае ці стравусінае, але беларускае яйка, перадусім – курынае. Вось чаму, асаджаючы наравістага маладзёна, старэйшы скажа: "Яйка курыцу вучыць..."

А яшчэ яйкі бываюць велікодныя. Расфарбаваныя ў розныя колеры, іх качаюць на ручніку і б'юцца – чыё крапчэйшае?

Яйкі займаюць адно зь першых месцаў у рацыёне беларуса. Іх п'юць сырымі, вараць, смажаць, іх дадаюць у безьліч страваў.

Зь недалёкае гісторыі мінулае вайны кожны з нас ведае словы акупанта, што ўвальваецца ў вясковую хату:

– Матка, яйка! – Патрабуе ён, пагражаючы аўтаматам.

Не разумею толькі, чаму гэтыя зусім беларускія словы прыпісваюць немцам. Прынамсі, не яны гэта прыдумалі. А ў каго навучыліся? Хто цяпер ведае, можа ў паліцаяў, а можа й у савецкіх партызанаў, якія таксама жывіліся па вёсках без асаблівых цырымоніяў.

Расейскае "яйцы" беларускае вуха ўспрымае як лаянкавае слова, што абазначае мужчынскія геніталіі. Вось чаму так сьмешна было чуць з вуснаў Лукашэнкі, які абураўся дэфіцытам то яек, то малака: "Схапіўся за яйцы – малако прапала".

На Каляды абавязкова пакладзіце ў мех калядоўнікам тры яйкі – сымбаль новага тысячагодзьдзя.

Сяргей ДУБАВЕЦ

Чалавек

Чалавек – чало і век – асобіна, што мае чало – мае свой, адметны воблік і мае сваё месца ў часе і гісторыі.

Праўда, чалом можна па-рознаму распарадзіцца. Яго асьветленай думкай можна высока з гонарам несьці і можна біць чалом – гэта значыць нешта ў некага пакорліва выпрошваць, нізка кланяцца з просьбай да каго-небудзь узяць на сваё ўтрыманьне, пад сваю апеку. Такі вось тут дыяпазон.

Славуты пралетарскі пісьменьнік, які называў сябе "чалавекапаклоньнікам", патэтычна ўсклікаў: "Нічога лепшага за чалавека няма на зямлі. Чалавек – гучыць горда", і, адначасова, ён быў перакананы, што народжаны поўзаць – лётаць ня можа, і ён жа лічыў, што калі іншы чалавек у нечым непадобны на цябе, калі ён нязгодны з табой, то яго трэба разглядаць як ворага, і калі гэты вораг не здаецца, яго зьнішчаюць. Што й рабілася, што й робіцца зараз.

Звацца чалавекам – было вышэйшым духоўным, грамадзкім, нацыянальным ідэалам для нашага Купалы.

Але хоць колькі жыць тут буду,
Як будзе век тут мой вялік,
Ніколі, браткі, не забуду,
Што чалавек я, хоць мужык.

І далей:

А чаго ж, чаго захацелася ім,
Пагарджаным век, ім, сьляпым, глухім? – людзьмі звацца.

Гэта адвечнае імкненьне беларусаў было ўважана і знайшло ўвасабленьне ў словах Устаўной граматы Рады БНР ад 25 сакавіка 1918 году, а потым у артыкулах Канстытуцыі ад 15 сакавіка 1994 году, у якой чорным па беламу запісана: чалавек зьяўляецца найвышэйшай каштоўнасьцю грамадзтва і дзяржавы.

Як склаўся лёс гэтых гуманных вясновых актаў – вядома. Уладам пэўнага тыпу больш зручна і выгадна гаварыць з папулісцкім патасам ад імя народа і імем народа, і вельмі нязручна і цяжка вельмі вымаўляць гэта простае і добрае слова – чалавек.

Анатоль ВЯРЦІНСКІ

Розгалас сьвяткаваньня Хрыстовага Нараджэньня

Ня толькі праваслаўныя сьвятары з адпаведных краінаў, але й іхныя сьвецкія лідэры зьдзейсьнілі гэтым часам візыты на Сьвятую зямлю. Мы ж, рэдакцыя "ТМ", былі ўзрушаныя Калядным Вітаньнем, якое адрасаваў вернікам нашае краіны з Амэрыкі, дзе месьціцца Беларуская Аўтакефальная Праваслаўная Царква, яе Патрыярх Ізяслаў. Вось што, у прыватнасьці, гаворыцца ў Вітаньні:

"...З доўгага ланцуга пакаленьняў нам выпала неўзабаве адзначаць канец другога тысячагодзьдзя ад Хрыстовага Нараджэньня – гэтае найвыдатнейшае ў гісторыі чалавецтва падзеі. Нямала хто ўважае, што гэтае адзначэньне павінна выяўляцца ў нейкіх асаблівых мерапрыемствах, або ў пышных урачыстасьцях.

Успамінаючы, аднак, беднасьць у якой наш Збавец зыйшоў і жыў на зямлі, ды сьціпласьць і любасьць, зь якімі Ён навучаў людзей, ці ня варта было-б нам, замест багатых сьвяткаваньняў у чэсьць зьмены цыфраў у напісаньні году, зазірнуць у нашыя душы й пераканацца, ці йдзем мы, што называем сябе хрысьціянамі, сьледам Збаўцовае Навукі, ці зьбіліся з паказанае Ім дарогі й блукаем зманутыя нягожымі спакусамі гэтага сьвету.

Гэткі агляд сумленьня выявіць, нажаль, што мы ўсе, амаль да аднаго, часта ступаем убочнымі ад Божага шляху сьцежкамі. Нятолькі бо самыя ня выконваем Божых Наказаў у жыцьці, але й не настаўляем малодшых паводле Хрыстовае Навукі любіць Бога, свой Народ і родны Край, ды ня служым ім добрымі прыкладамі, а нашай мяккасьцяй паказваем, што з благам можна мірыцца.

...Калі-ж ад несправядлівасьці й крыўды, брыды ды галечы й безнадзейнасьці нашыя душы шукаюць Знайвышняе патолі й падтрымкі, мы прабуем упрасіць іх у Бога праз пасярэдніцтва тых, што прыкрываючыся пабожнымі словамі, праз якія служылі й цяпер служаць не Гаспадарству на Небе, а царству на зямлі, што ягонай ненасытнасьцяй на чужое дабро губіла й губіць жыцьці нязьлічаных пакаленьняў.

Апамятаймася-ж, Любыя Браты й Сёстры, й на парозе трэйцяга тысячагодзьдзя ад Хрыстовага Нараджэньня станьма сумленна ўжыцьцяўляць Ягоную Навуку..."

ПАМІЖ НАМІ, КАЛЕГАМІ

Так бы заўсёды

У пераднавагоднія дні давялося пагартаць амаль усе дзяржаўныя газэты, што выдаюцца ў вобласьці. Ня хочам крыўдзіць калегаў, але практычна ўсе выглядалі на адзін, як тое кажуць, капыл: выканкамаўскае віншаваньне "ад імя і па даручэньні" з наборам узьнёслых словаў, якія ня маюць дачыненьня да рэальнага жыцьця, рапарты "перадавых калектываў", бездапаможныя "сьвяточныя" вершыкі, трафарэтныя рэпартажы з дзіцячых ранішнікаў...

На гэтым тле зьвярнула на сябе ўвагу быхаўская газэта "Маяк Прыдняпроўя". Пры ўсім падабенстве да іншых газэт, яна вызначылася апытаньнем землякоў на тэму "што было і што будзе". Сем адказаў-развагаў людзей, якіях можна лічыць сацыяльным люстэркам раёна, сьведчаць пра іх далёка несьвяточны настрой на парозе новага году, і пра нямалую стомленасьць ад "змаганьня зь беларускім жыцьцём" у годзе мінулым. Настаўніца і пэнсіянэрка, прадпрымальнік і мэдычная сястрыца, калгасьніца і "шабашнік" – усе сумленна выказалі незадаволенасьць тым, як жывецца-маецца. Адзін з апытаных спадзяецца, што ў новым годзе людзі нарэшце ачуняюць ад гіпнозу...

Хоць бы хто з удзельнікаў анкеты павітаў "братні саюз", закляйміў NATO, пажаліўся на апазыцыю, якая ўпарта "перашкаджае", паскардзіўся на "неспрыяльнае" надвор'е! Нічога з гэтага ідэалягічнага набору афіцыйнай прэсы "Маяк" у вусны людзей ня ўклаў. Журналісты гэтым разам не выконвалі прапагандысцкую задачу, а выступілі тымі, кім і павінны быць – занатоўшчыкамі часу, падзей і настрояў.

Магчыма, ім за гэта ад мясцовых альбо абласных штатных "ідэёлягаў" дастанецца. Але сумленьне, шаноўныя калегі, вышэй за непрыемнасьці. Як праўда – вышэй за хлусьню і прыстасаванства.

Рэдакцыі "ТМ" прыемна павіншаваць вас, быхаўскія калегі, з учынкам, што варты павагі.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК друку й пошты

1999-2000: НА СКРЫЖАВАНЬНІ ЧАСОЎ

Мікалай ЮРКОЎ, старшыня калгасу "Дрыбінскі":

– Ведаеце, мяне грэе зь мінулага году найперш тое, што ў сям'і ўсё добра. На фоне астатняга, і ў грамадзка-палітычным, і ў эканамічным жыцьці, гэта сапраўды сьветлая выспа.

Самае ж адмоўнае ў годзе, які адыйшоў у нябыт, тое, што ўсё дрэннае сыходзіла ад нас саміх. Мы, грамадзтва, ізноў чакалі збаўленьня ад некага, мы не парвалі зь мінулым, працягвалі шукаць учорашні дзень і не будавалі будучыню.

Валадар ЦУРПАНАЎ, каардынатар абласной інфармацыйна-аналітычнай сеткі:

– Сьветлым у мінулым годзе лічу зьмены ў Беларускім Народным Фроньце, а таксама пабудову нашае "Хаткі".

Дрэнным было тое, што ня спраўдзіліся надзеі на зьмены, якія людзі мелі перад пачаткам кампаніі "Прэзыдэнцкія выбары-99".

Я ўпэўнены ў добрай пэрспэктыве нармальнае дзяржавы Рэспублікі Беларусь, чаму падставовасьць – рост попыту і запатрабаванасьці беларускасьці й беларушчыны ў асяродку моладзі, дзяцей.

ГЭТЫ І ІНШЫЯ ФОТА — IREX

Сьвятлана КАРПЯКОВА, рэдактар беларускага дадатку да газэты "Известия" (Масква):

– Як і заўжды, самае сьветлае – гэта сустрэчы, новыя знаёмствы зь цікавымі людзьмі. Іх было шмат, і дзякуючы гэтым новым уражаньням жыцьцё падаецца больш разнастайным. Не магу не сказаць, што мінулы год зьвязаны зь вялікім пачынаньнем, якое сталася для мяне яшчэ й этапам прафэсійнага росту. Я маю на ўвазе выхад беларускага дадатку да ўплывовай расейскай газэты "Известия". Спадзяюся, мы здолеем досыць поўна адлюстроўваць цяперашняе складанае жыцьцё ў нашай краіне.

Адмоўнасьці мінулага году бачым усе мы. Гэта і зьнікненьні людзей, цалкам не вытлумачальныя, і прыняцьце законаў, што супярэчаць лёгіцы ды здароваму сэнсу, уціскаюць нашыя грамадзянскія свабоды.

Дарэчы адзін дзіўны факт. Нядаўна беларуская каманда КВН перамагла ў конкурсе. І вось што дзіўна. Чым горай жыцьцё, тым мацней жарты. Значыць, ня ўсё згублена, калі можам жартаваць. Але з другога боку разумею, што гэтыя разумненькія хлопцы й дзяўчаты наўрацьці знойдуць годнае прымяненьне свайму розуму. Можа, самы сумны вынік мінулага году: для пэрспэктыўнай моладзі ў нас няма пэрспэктывы.

Але я ўсё ж спадзяюся, што ў нас пераможа разумны пачатак. Спадзеў у мяне на тое, што большасьць урэшце зразумее: эканамічная палітыка апошняга часу ня дала станоўчых вынікаў і мы зараз рэгрэсуем. Патрабуюцца зьмены. На гэта і спадзяюся.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 1. Наклад 2000 асобнікаў.